

589/1

2
Toll

3

2940

4

Eesti rahwa
Kasuline

Kalender

58.

aastakäik

1903

Sentimeeter

GELEHTE ESTNISCHE
GESELLSCHAFT

Gesti rahwa Kasuline Kalender

1903.

Universitäts
Tartuens
1942: 7079

58. aastakäik.

Märkide seletus. ● Noor-kuu. ☉ Täis-kuu. ☾ Esime-
weerand. ☽ Viimne weerand. — P. ehk p. = püha. — m. = minute
— p. = pärast ehk päev. — k. = kell.

Kaks ristikest (**) näbala päewa arvou - numbri ees tähendavad
kiriku ehk kroonu-püha, mis kirikus pühitseatakse; üks ainus (*) tähendab,
määstuse päewa, mis kirikus ei pühitse, aga mil kohut ja kooli ei peeta.

Päewa- ja kuu-warjutused.

Aastal 1903 warjutatakse päikest kaks korda ja kuud kaks korda.
Esimene ringwormiline päewavarjutus on 15. märtsil, sin mitte näh-
taw. Teine täieline päewavarjutus on 7. septembril, sin mitte näh-
taw. — Esimene jaoline kuuwarjutus on 29. märtsil, nähtaw. Teine
jaoline kuuwarjutus on 23. septembril, lõpetus nähtaw.

Aasta jagude muutmised. 1) Rewade algab 8. märtsil
kellu 9 õhtul. 2) Suwi algab 8. juunil kellu 3 hommikul. 3) Sügise
algab 11. septembril kellu 8 hommikul. 4) Talw algab 10. detsem-
bril kellu 2 hommikul.

Sündinud asjade aja-arm.

Maailma loomisest arwatakse	5853 aastat
Kristuse sündimisest	1903 —
Jurjewi (Tartu) ehitamisest	873 —
Tallinna ehitamisest	684 —
Raamatu-trükkimise üleswõtmisest	463 —
Lutheruse usu üleswõtmisest	386 —
Peterburi linna ehitamisest	200 —
Vene riigi walitsuse alustusest meie maal	193 —
Suure kooli alustusest Jurjewis (Tartus)	101 —
Rõuge-panemise hakatusest	100 —
Prantsuse Vene maale tulemisest ja Moskwa linna põlemisest	91 —
Meie Reideri Herral Nikolai Aleksandrowitschil walitsuse hakatusest	10 —

Siin
kõikide wõljalastu-
Surtse 1898.
tõlge tõrgem hind.

Siin
kõikide wõljalastu-
Surtse 1898.
tõlge tõrgem hind.

Siin
kõikide wõljalastu-
Surtse 1898.
tõlge tõrgem hind.

õlle-, mõõu- ja nappi wabrik

Jurjewis.

Wabrik on tähtwene uustikas № 52/58, müügikohi ja kontor Jaani aul. № 16 omas majas.

Omamaa ja wäljamaa marjawiinad.

Linonardi ja jeltexi wabrik.

Zubafut, paberosi ja figarid.

Müügikohi ja kontor: Jaani uustikas № 16 omas majas.

1. Jaanuar.

Maari-kuu.

Maari p. Kristuse ümberlõikamisest. Luut. 2, 21.

*1 Kestn.	Maari päew
2 Neljap.	Abel, Set
3 Reede	Enof
4 Laup.	Metusala

Udune

Pühap. p. Maari p. — Jeesus põgeneb Egiptuse maale. Mat. 2, 13—23.

5 Pühap.	Simeon
*6 Esmasp.	3 kuninga p.
7 Teisip.	Melchior
8 Kestn.	Erhart
9 Neljap.	Kaapar
10 Reede	Paawli päew
11 Laup.	Higinus

ja tuuline

ilm.

1. Püh. p. 3. Kuu. p. — 12 aastane Jeesus templis. Luut. 2, 41—52.

12 Pühap.	Rein
13 Esmasp.	Hilarius
14 Teisip.	Robert
15 Kestn.	Felix
16 Neljap.	Erzman
17 Reede	Tõnnise päew
18 Laup.	Efraim

Parajad

talwistid

ilmad.

2. Püh. p. 3. Kuu. p. — Pulmad Kaana linnas. Joann. 2, 1—11.

19 Pühap.	Sara
20 Esmasp.	Fab. Sebast.
21 Teisip.	Agnes
22 Kestn.	Bintsent
23 Neljap.	Emerentia
24 Reede	Timotheus
25 Laup.	Paawli ümb.

Lumesadu.

3. P. v. 3 Kuu. p. — Iidaltõbine ja päämehe sulane. Matt. 8, 1—13.

26 Pühap.	Hans
27 Esmasp.	Krüsostomus
28 Teisip.	Kaarel
29 Kestn.	Samuel
30 Neljap.	Ludowika
31 Reede	Polikarpus

Külm

ja tuuline

ilm.

II. Weebruar.

Küünla - kuu.

1 Laup. | Brigita

9. P. e. Krist. ülest. P. — Tõotegijad wiinamäel. Matt. 20, 1—16.

*2 Pühap.	Küünla päew
3 Esmasp.	Maarja päew
4 Teisip.	Hanna
5 Kestn.	Beroonika
6 Neljap.	Agate
7 Reede	Doora
8 Laup.	Rikard
	Salomon

Lumesadu.

Külm tuul.

8. P. e. Krist. ülest. P. — Külwajast. Luut. 8, 4—15.

9 Pühap.	Apostolius
10 Esmasp.	Paulina
11 Teisip.	Cüwrosina
12 Kestn.	Karolina
13 Neljap.	Beeninga
*14 Reede	Walentin
*15 Laup.	Israel

Seitlikud

ilmad.

Paastu Pühap. — Kristuse kannatamisest. Luut. 18, 31—43.

16 Pühap.	Juula
17 Esmasp.	Konstantia
18 Teisip.	Wastila päiw
19 Kestn.	Tuha päiw
20 Neljap.	Cüfarius
21 Reede	Ellu
22 Laup.	Peetri p.

Lumesadu

paraja

külmaga.

1. Pühap. paastus. — Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1—11.

23 Pühap.	Jobst
24 Esmasp.	Madise päew
25 Teisip.	Wiktör
*26 Kestn.	Palwe päew.
27 Neljap.	Klaudius
28 Reede	Justus

Kantsakas.

Wähe külma.

III. Märts.

Paastu-luu.

1 Laup.	Albinus	
2 Pühap. paastus.	Kananee-maa naene. Matt. 15, 21—28.	
2 Pühap.	Powisa	
3 Esmasp.	Kunigunda	Seige ilm.
4 Teisip.	Adrian	
5 Keisn.	Meeta	
6 Neljap.	Gotwrid	Parajad külmad
7 Reede	Perpetua	päewad.
8 Laup.	Daamar	
3. p. paastus.	Kristus ajab kurja waimu wälja. Luut. 11, 14—28.	
9 Pühap.	Prudentius	
10 Esmasp.	Shenni	Wähe lumesadu.
11 Teisip.	Konstantin	
12 Keisn.	Gregor	
13 Neljap.	Ernst	Jahe ja
14 Reede	Matilde	tuuline.
15 Laup.	Luus	
4. p. paastus.	Kristus sööb 5000 meest. Joann. 6, 1—15.	
16 Pühap.	Gabriel	
17 Esmasp.	Truuta	
18 Teisip.	Patritsius	Muutlitud
19 Keisn.	Joosep	
20 Neljap.	Rupert	ilmad.
21 Reede	Benedikt	
22 Laup.	Raphael	
5. p. paastus.	Jeesus wõitaski kiroibega. Joann. 8, 46—59.	
23 Pühap.	Leowil	
24 Esmasp.	Rasimir	
*25 Teisip.	Paastu M. p.	Mistked
26 Keisn.	Maanuel	
27 Neljap.	Gustaw	
28 Reede	Gideon	päewad.
29 Laup.	Wilipina	
6. p. paastus.	Kristuse kiskesõitmisest. Matt. 21, 1—9.	
*30 Pühap.	Palmi pd. p.	
31 Esmasp.	Toots	

IV. April.

Jüri-luu.

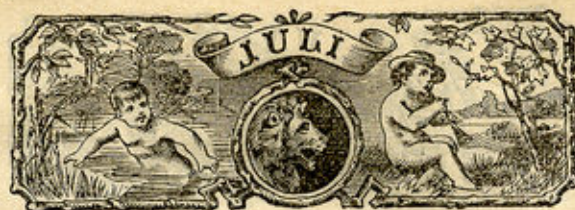
1 Teisip.	Teodora	Segane
2 Keisn.	Teodofia	
*3 Neljap.	Suur Neljap.	ilm.
*4 Reede	Suur Reede.	
*5 Laup.	Maksim	
Eihawõtte Püha. — Kristuse ülestõusmisest. Matt. 16, 1—8.		
*6 Pühap.	1. Eihaw. p.	
*7 Esmasp.	2. Eihawõtte p.	
*8 Teisip.	Liborius	Külmad
*9 Keisn.	Bogislaus	
*10 Neljap.	Esefiel	ööb.
*11 Reede	Hermann	
*12 Laup.	Julius	
1. p. p. ülest. p.	Kinnipandus urjek. Joann. 20, 19—31.	
13 Pühap.	Justinus	
14 Esmasp.	Liberius	
15 Teisip.	Obadias	Seitlit
16 Keisn.	Karistus	
17 Neljap.	Rudolhw	ilm.
18 Reede	Walerian	
19 Laup.	Timon	
2. p. p. ülest. p.	Pea tarjane. Joann. 10, 12—16.	
20 Pühap.	Sulpitius	Lähad
21 Esmasp.	Siim	soojemaks.
22 Teisip.	Rajus	
*23 Keisn.	Jüri päew	
	Reiari proua nimepäew	
24 Neljap.	Albert	Paras pehme
25 Reede	Markuse p.	ilm.
26 Laup.	Etselias	
3. p. p. ülest. p.	Uuriteje aja pärast. Joann. 16, 16—23.	
27 Pühap.	Anastafius	
28 Esmasp.	Teresia	Mistke.
29 Teisip.	Raimund	
30 Keisn.	Erastus	

1 Neljap.	Volbri p.	näbal.	
2 Reede	Sigismund		
3 Laup.	+ leidmise p.		
4. p. p. ülest. p. — Kristuse ärastumise p. Joann. 16, 5—16			
4 Pühap.	Lorentina		
5 Esmasp.	Rottard	7. tähtsi näbal.	Soojad,
**6 Teisip.	Reisri Herrä sünnimise päew		wähe niiste
7 Restn.	Zetta		
8 Neljap.	Stanislaus		ilmad.
*9 Reede	Nigula p.		
10 Laup.	Kordian		
5. p. p. ülest. p. — Oigeti palumise p. Joann. 16, 23—31			
11 Pühap.	Pankraatius	6. tähtsi näbal.	Enamiste
12 Esmasp.	Neero		felged ilmad,
13 Teisip.	Servatius		
**14 Restn.	Reisri Herrä kroonimise päew		wahelt la wihma.
**15 Nelsja.	Taewamin. p.		
16 Reede	Peep		
17 Laup.	Herbert		
6. p. p. ülest. p. — Moomustaja. Joann. 15, 26. Juni 16, 1—4.			
18 Pühap.	Erich	5. tähtsi näbal.	Döfe
19 Esmasp.	Wilip		
20 Teisip.	Tiiu		wähe külmi.
21 Restn.	Triinu		
22 Nelsja.	Emilia		
23 Reede	Leontine		
24 Laup.	Ester		
Neljap. — pühap. Waimust. Joann. 14, 23—31.			
**25 Pühap.	1. Nelsip. p.	4. tähtsi näbal.	Paras
	Reisri Proun sünnimise päew		
**26 Esmasp.	2. Nelsip. p.		foe ilm.
*27 Teisip.	Ludolw		
28 Restn.	Willem		
29 Nelsja.	Maximilian		
30 Reede	Wiigand		
31 Laup.	Alide		

Kolmainu Jumala p. — Jeesus ja Alfedemus. Joann 3, 1—15.			
1 Pühap.	Kolmainu J. p.	3. tähtsi näbal.	Soojad
2 Esmasp.	Emma		
3 Teisip.	Liisa		ilmad.
4 Restn.	Widerika		
5 Nelsja.	Boniwatius		
6 Reede	Artus		
7 Laup.	Lufretia		
1. p. p. 3. a. J. p. — Riias mees ja Saatsarus. Luuk. 16, 19—31.			
8 Pühap.	Medardus	2. tähtsi näbal.	Seitlikud
9 Esmasp.	Bertram		ilmad
10 Teisip.	Blawius		wihmaga.
11 Restn.	Barnabas		
12 Nelsja.	Tiina		
13 Reede	Tobias		
14 Laup.	Tetlow		
2. p. p. 3. a. J. p. — Suurest õhtu lõdmapäest. Luuk. 14, 16—24.			
15 Pühap.	Widu	1. tähtsi näbal.	Paras
16 Esmasp.	Justina		foe.
17 Teisip.	Arthur		
18 Restn.	Homer		
19 Nelsja.	Kert		
20 Reede	Wlorian		
21 Laup.	Emil		
3. p. p. 3. a. J. p. — Arakadunus lambast. Luuk. 15, 1—10.			
22 Pühap.	Tiit		Segane
23 Esmasp.	Basilius		
**24 Teisip.	Jaani päew		ilm.
25 Restn.	Witu		
26 Nelsja.	Jeremias		
27 Reede	7 magaja päew		
28 Laup.	Josua		
4. p. p. 3. a. J. p. — Oige armustsed. Luuk. 6, 36—42.			
*29 Pühap.	Peetri Pawli p.		
30 Esmasp.	Paawli mälest. p.		

1 Teisp.	Leobald	
2 Kestn.	Heina-Maari. p.	Raunis
3 Nelsjap.	Kornelius	
4 Reede	Ulrik	soe ilm.
5 Laup.	Anselm	
5. p. p. 3. a. 3. p. — Rohkest kala-saagist Luut. 5, 1—11		
6 Pühap.	Hektor	
7 Esmasp.	Demetrius	Soe.
8 Teisp.	Kilian	
9 Kestn.	Kirillus	
10 Nelsjap.	7 wennaste p.	
11 Reede	Emmeline	Segane.
12 Laup.	Hindrik	
6. p. p. 3. a. 3. p. — Wariseride õigusest. Matt. 5, 20—26.		
13 Pühap.	Mareti päew	
14 Esmasp.	Bonavent	
15 Teisp.	Apostl. laht.	Heitlikud
16 Kestn.	Hermia	
17 Nelsjap.	Aleksius	
18 Reede	Rosina	ilmad.
19 Laup.	Haraldus	
7. p. p. 3. a. 3. p. — 4000 mehe sõdmitsest. — Mart. 8, 1—9.		
20 Pühap.	Elias	
21 Esmasp.	Daniel	
**22 Teisp.	Maria Magd. p. Keskri Herra Rõrge ema nimedpäew	Sige
23 Kestn.	Adelheid	soojad ilmad
24 Nelsjap.	Kristina	
25 Reede	Jakobi päew	tuni
26 Laup.	Anna	
8. p. p. 3. a. 3. p. — Wale-prophetitest. Matt. 7, 15—23.		
27 Pühap.	Marta	
28 Esmasp.	Pantalon	lõpuni.
29 Teisp.	Olewi päiw	
30 Kestn.	Rosalie	
31 Nelsjap.	Kristwrid	

1 Reede	Petri wang. ol.	
2 Laup.	Hannibal	
9. p. p. 3. a. 3. p. — ülerohkest majapidajast. Luut. 10, 1—2.		
3 Pühap.	August	Parajad
4 Esmasp.	Dominikus	
5 Teisp.	Dewald	soojad
*6 Kestn.	Krist. ärasel. p.	ilmad.
7 Nelsjap.	Tõnu	
8 Reede	Gottlieb	
9 Laup.	Romanus	
10. p. p. 3. a. 3. p. — Jerusalemma aratõmmist. Luut. 18, 1—48.		
10 Pühap.	Lauritsa päew.	Heitlikud
11 Esmasp.	Olga	
12 Teisp.	Klara	ilmad
13 Kestn.	Mabli	
14 Nelsjap.	Salme	wihmasauga.
*15 Reede	Ruffi Maarja p.	
16 Laup.	Isak	
11. p. p. 3. a. 3. p. — Wariserist ja tõlnerist. Luut. 18, 9—14.		
17 Pühap.	Adele	
18 Esmasp.	Helena	Segane.
19 Teisp.	Sebald	
20 Kestn.	Bernhard	
21 Nelsjap.	Rut	Parajad
22 Reede	Wilibert	
23 Laup.	Safarias	
12. p. p. 3. a. 3. p. — Kurdist ja keeletumast. Mart. 7, 31—37.		
24 Pühap.	Pärtli päew	
25 Esmasp.	Ludwig	ilmad
26 Teisp.	Natalie	
27 Kestn.	Jephart	
28 Nelsjap.	Auguste	wähe wihmaga.
*29 Reede	Joannese f. p.	
*30 Laup.	Aleksander	
13. p. p. 3. a. 3. p. — Preester ja Samaria-meest. Luut. 10, 25—37.		
31 Pühap.	Rebekka	

1 Esmasp.	Elidius	Ⓐ	
2 Teisp.	Elisa		
3 Kestn.	Berta		Hea ilm.
4 Neljap.	Meus		
5 Reede	Natanael		
6 Laup.	Magnus		
14. p. p. 3. a. J. P. — Kümnest pibalitõbbistest. Luuk. 17, 11—19.			
7 Pühap.	Regina		
*8 Esmasp.	Maria j. p.	●	Segased
9 Teisp.	Pruno		
10 Kestn.	Albertine		ilmad
11 Neljap.	Gerhard		
12 Reede	Sirus		wihmasauga.
13 Laup.	Amatus		
15. p. p. 3. a. J. P. — Mammonast. Matt. 6, 24—34.			
*14 Pühap.	Nisti ülend. p.		
15 Esmasp.	Nikodemus	Ⓜ	Paras
16 Teisp.	Jakobina		
17 Kestn.	Lambertus		sügisene
18 Neljap.	Tõnts		
19 Reede	Tints		ilm.
20 Laup.	Marianne		
16. p. p. 3. a. J. P. — Raint-linna surnust. Luuk. 7, 11—17.			
21 Pühap.	Matteuse p.		
22 Esmasp.	Morits		Heitlikud
23 Teisp.	Hosea	Ⓢ	
24 Kestn.	Joann. saam. p.		ilmad
25 Neljap.	Alewas		
*26 Reede	Joann. õpet. p.		jähe wihmasauga.
27 Laup.	Adolw		
17. p. p. 3. a. J. P. — Wee-tõbbistest. Luuk. 14, 1—11.			
28 Pühap.	Wenzeslaus		
29 Esmasp.	Mihkli p.		
30 Teisp.	Hironimus	Ⓐ	

*1 Kestn.	Maria f. ja e.		
2 Neljap.	Wolrat		Selge.
3 Reede	Simson		
4 Laup.	Prants		
18. p. p. 3. a. J. P. — Suuremast käsust. Matt. 22, 34—46.			
5 Pühap.	Lõikuse püha		Jahedad
6 Esmasp.	Sirat		
7 Teisp.	Jairus	●	udused
8 Kestn.	Samuela		
9 Neljap.	Jaak		ilmad.
10 Reede	Arwid, Mai		
11 Laup.	Burghard		
19. p. p. 3. a. J. P. — Alwatud inimesest. Matt. 9, 1—8.			
12 Pühap.	Walwrid		Udune,
13 Esmasp.	Angelus		
14 Teisp.	Kai		jähe tuulega.
15 Kestn.	Hedwig	Ⓜ	
16 Neljap.	Gallus		
*17 Reede	Keiserlikude Majesteetide õnnelik pääsemine Borfi raudtee-õnnetusest		
*18 Laup.	Lutheruse usu ülestõõtmise püha		
20. p. p. 3. a. J. P. — Pulma riidest. Matt. 22, 1—14.			
19 Pühap.	Lutflus		Parajad
20 Esmasp.	Belitsian		
*21 Teisp.	Keisri Herrat troonakärimise püha		
*22 Kestn.	Kaasani Maarja p.		ilmad.
23 Neljap.	Sewerin	Ⓢ	
24 Reede	Hortensia		
25 Laup.	Krispin		
21. p. p. 3. a. J. P. — Kunta-mehe pojast. Joann. 4, 47—54.			
26 Pühap.	Amandus		Külmad
27 Esmasp.	Kapitolin		
28 Teisp.	Siimon Juudas		ilmad,
29 Kestn.	Hels		wähe lund.
30 Neljap.	Abalon	Ⓐ	
31 Reede	Wolhwang		

1 Laup.	Pühade päev	
22. p. p. 3. a. J. P.	— Kavalast julafeet. Matt. 18, 23—35.	
2 Pühap.	Hingede p.	
3 Esmasp.	Eilemann	
4 Teisp.	Otto	Karedad
5 Keftn.	Eotta	
6 Neljap.	Leonhard	ilmad.
7 Neede	Enno	
8 Laup.	Aleksandra	
23. p. p. 3. a. J. P.	— Kohu rahast. Matt. 22, 15—22.	
9 Pühap.	Teodor	
10 Esmasp.	Martin Luther	Udune
11 Teisp.	Martin piistop	
12 Keftn.	Jonas	ja
13 Neljap.	Eügen	
*14 Neede	Reidri Herra kõrge ema sünnimise päev	lumesadu.
15 Laup.	Leopold	
24. p. p. 3. a. J. P.	— Jairi tütreft. Matt. 9, 18—26.	
16 Pühap.	Ottomar	
17 Esmasp.	Hugo	
18 Teisp.	Efra	Kuiw
19 Keftn.	Elisabet	
20 Neljap.	Amos	ja tare ilm.
*21 Neede	Maarja oh. p.	
*22 Laup.	Troonipärija sünnimise- ja nimepäev	
25. p. p. 3. a. J. P.	— Sumjeri kohl päewast. Matt. 25, 31—46.	
23 Pühap.	Eurnute p.	
24 Esmasp.	Lebrecht	Paras külm.
25 Teisp.	Kadrina p.	
26 Keftn.	Ronrad	
27 Neljap.	Paabu	lumesadu.
28 Neede	Günther	
29 Laup.	Ewart	
1. Kristuse tulem. p.	— Kristuse sünnimiseft. Matt. 21, 1—9.	
30 Pühap.	1. Kristuse tulemise püha.	

1 Esmasp.	Arnold	
2 Teisp.	Meta	Külmad
3 Keftn.	Kola	
4 Neljap.	Barbara	ilmad.
5 Neede	Sabina	
*6 Laup.	Nigula p.	Reidri Herra nimepäev.
2. Kr. tulem. p.	— Wiimse pääwa tähtedest. Luuk. 21, 25—36.	
7 Pühap.	Antonia	
8 Esmasp.	Maria f. p.	Udune.
9 Teisp.	Zuhum	
10 Keftn.	Judit	Külmad ilmad
11 Neljap.	Woldemar	
12 Neede	Ottilie	lumesauga.
13 Laup.	Eutia	
3. Kristuse tulem. p.	— Joannes wangt-tornis. Matt. 11, 2—10.	
14 Pühap.	Nikasti	
15 Esmasp.	Johanna	Segane,
16 Teisp.	Alwine	
17 Keftn.	Hinno	
18 Neljap.	Kristohw	paras külm.
19 Neede	Lot	
20 Laup.	Abraham	
4. Kristuse tulem. p.	— Joannese tunnistus. Joann. 1, 18—28.	
21 Pühap.	Tooma p.	
22 Esmasp.	Beata	Tuuline,
23 Teisp.	Tobwer	
24 Keftn.	Adam, Gewa	wahelt
*25 Neljap.	1. Jõulu p.	
*26 Neede	2. Jõulu p.	lumesadu
*27 Laup.	Ewang. Joan. e	
5. p. p. Jõulu püha.	— Simeon ja Hanna. Luuk. 2, 23—40.	
28 Pühap.	Süüta laste p.	
29 Esmasp.	Noa	
30 Teisp.	Daawid	
31 Keftn.	Silvester	

Kiriku ja kroonupühad, millal loolid ja kohtud tiinni on.

1. jaanuaril — Nääri päew.
6. " — Kolme kuninga päew.
2. weebruaril — Kõnula päew.
14. 15. " — Võinädal.
26. " — Valwe päew.
25. märtsil — Maarja kuulutamise päew.
30. " — Palmipäew.
3. aprillil — Suur neljapäew.
4. " — Suur reede.
5. " — Suur laupäew.
6. " — Lihawõtte esimene püha.
7. " — Lihawõtte nädal.
23. " — Keiserliku Majesteeti Keisri Proua Aleksandra Feodorowna nimepäew.
6. mail — Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Nikolai Aleksandrowitschi sünnimise päew.
9. " — Nigula päew.
14. " — Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra ja Proua kroonimise püha.
15. " — Tawaminemise päew.
25. " — Keiserliku Majesteeti, Keisri Proua Aleksandra Feodorowna sünnimise päew.
- 25.—27. mail — Reispühi.
24. juunil — Jaani päew.
29. " — Peetri-Paawli päew.
22. juulil — Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Kõrge ema Maria Feodorowna nimepäew.
6. augustil — Kristuse ärastetamise päew.
15. " — Kullil Maarja päew.
29. " — Joannese surma päew.
30. " — Aleksander-Newski püha.
8. septembril — Maarja sünnimise päew.
14. " — Miksti ülendamise päew.
26. " — Apostli Joannese päew.
1. oktoobril — Maarja kaitsemise ja eestpalwe päew.
5. " — Lõikuse püha.
17. " — Keiserlikude Majesteetide õnnelik pääsemine Wotki raudtee õnnetusest.
18. " — Lutheruse usu ülestõstmise püha.
21. " — Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Nikolai Aleksandrowitschi trooni pärimise püha.
22. " — Kaasani Maarja püha.
14. novembril — Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Kõrge ema Maria Feodorowna sünnimise päew.
21. " — Maarja ohverdamise päew.
22. " — Keiserliku Kõrguse, Suurwürsti ja Auujärjepärija Mihail Aleksandrowitschi sünnimise- ja nimep.
23. " — Surnute püha.
30. " — 1. Kristuse tulemise püha.
6. detsembril — Nigula päew. Keiserliku Majesteeti, Keisri Herra Nikolai Aleksandrowitschi nimepäew.
- 25.—27. " — Jõulu pühad.

Päewa tõus ja loojaminek.

1. jaanuaril	tõuseb päite:	f. 8, 54	m., läheb looja:	f. 3, 49	m.
11. "	"	" 8, 40	"	" 4, 11	"
21. "	"	" 8, 20	"	" 4, 35	"
31. "	"	" 7, 57	"	" 4, 59	"
10. weebruaril	"	" 7, 31	"	" 5, 23	"
20. "	"	" 7, 4	"	" 5, 47	"
2. märtsil	"	" 6, 35	"	" 6, 11	"
12. "	"	" 6, 7	"	" 6, 33	"
22. "	"	" 5, 38	"	" 6, 56	"
1. aprillil	"	" 5, 9	"	" 7, 19	"
11. "	"	" 4, 42	"	" 7, 41	"
21. "	"	" 4, 18	"	" 8, 5	"
1. mail	"	" 3, 54	"	" 8, 26	"
11. "	"	" 3, 34	"	" 8, 46	"
21. "	"	" 3, 19	"	" 9, 3	"
31. "	"	" 3, 10	"	" 9, 15	"
10. juunil	"	" 3, 9	"	" 9, 20	"
20. "	"	" 3, 14	"	" 9, 18	"
30. "	"	" 3, 27	"	" 9, 9	"
10. juulil	"	" 3, 44	"	" 8, 52	"
20. "	"	" 4, 5	"	" 8, 32	"
30. "	"	" 4, 27	"	" 8, 8	"
9. augustil	"	" 4, 48	"	" 7, 42	"
19. "	"	" 5, 11	"	" 7, 15	"
29. "	"	" 5, 32	"	" 6, 46	"
8. septembril	"	" 5, 54	"	" 6, 18	"
18. "	"	" 6, 16	"	" 5, 49	"
28. "	"	" 6, 38	"	" 5, 21	"
8. oktoobril	"	" 7, 1	"	" 4, 54	"
18. "	"	" 7, 25	"	" 4, 28	"
28. "	"	" 7, 49	"	" 4, 4	"
7. novembril	"	" 8, 12	"	" 3, 44	"
17. "	"	" 8, 34	"	" 3, 28	"
27. "	"	" 8, 52	"	" 3, 19	"
7. detsembril	"	" 9, 2	"	" 3, 18	"
17. "	"	" 9, 5	"	" 3, 25	"
27. "	"	" 9, 1	"	" 3, 39	"

Loomade tiinuseaeg.

Keisimiseks tiinuse ehk kandmiseajaks arvatakse: hobustel 48½ nädalat ehk 340 päewa; weistel 40½ nädalat ehk 285 päewa; lammastel ja kitsedel lgi 22 nädalat ehk 154 päewa; sigadel üle 17 nädalat ehk 120 päewa; koertel 9 nädalat ehk 63 kuni 65 päewa; kassidel 8 nädalat ehk 56 kuni 60 päewa.

Kõige pikem tiinuseaeg on: hobustel 419 päewa, weistel 321 päewa, lammastel ja kitsedel 158 päewa, sigadel 133 päewa.

Kõige lühem tiinuseaeg on: hobustel 330 päewa, weistel 240 päewa, lammastel ja kitsedel 147 päewa, sigadel 109 päewa.

Saudumiseaeg.

Kanad hauduvad 19—24 päewa (enamiiste 21 päewa), kalkunid 26—30 päewa, haned 26—33 päewa, pardid 28—32 päewa.

Suur üks-kord: üks.

Kui eesjsewa arvuga ülewelseiswat arwu kaswatatakse, siis on alseisew arw saadus.

Mäituselk: 13 naela wõib, 18 kopikat nael, teeb wälja 2 rubla 84 kop.

On murrujagudega tegemist, siis tarwitatakse kõrwalseiswat wäikest tabelit.

Mäituselk: Kui palju teeb wälja 13 korda $\frac{3}{4}$? Koostus leida 13 reas $\frac{3}{4}$ al = $9\frac{3}{4}$.

$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{3}{4}$
2— $\frac{1}{2}$	1	$1\frac{1}{2}$
3— $\frac{3}{4}$	$1\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{4}$
4—1	2	3
5— $1\frac{1}{4}$	$2\frac{1}{2}$	$3\frac{3}{4}$
6— $1\frac{1}{2}$	3	$4\frac{1}{2}$
7— $1\frac{3}{4}$	$3\frac{1}{2}$	$5\frac{1}{4}$
8—2	4	6

1
2 2
3 2 3
4 2 3 4
5 2 3 4 5
6 2 3 4 5 6
7 2 3 4 5 6 7
8 2 3 4 5 6 7 8
9 2 3 4 5 6 7 8 9
10 2 3 4 5 6 7 8 9 10
11 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
12 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
13 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
14 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
15 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
16 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
17 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
18 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18
19 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
20 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
21 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
22 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

9— $2\frac{1}{4}$	$4\frac{1}{2}$	$6\frac{3}{4}$
10— $2\frac{1}{2}$	5	$7\frac{1}{2}$
11— $2\frac{3}{4}$	$5\frac{1}{2}$	$8\frac{1}{4}$
12—3	6	9
13— $3\frac{1}{4}$	$6\frac{1}{2}$	$9\frac{3}{4}$
14— $3\frac{1}{2}$	7	$10\frac{1}{2}$
15— $3\frac{3}{4}$	$7\frac{1}{2}$	$11\frac{1}{4}$

Wene Keisri Herra suguselts.

Keiserlik Majesteet, Keisri Herra

Nikolai II. Aleksandrowitsch, Wene riigi Kewalitseja, sünd. 6. mail 1868, nimepäew 6. detsembril.

Keisri Herra Kõrge Ema **Keiserlik Majesteet Keiserina Maria Feodorowna**, sünd. 14. Nowembril 1847, nimepäew 22. juulil; oli abielus Keisri Herra Aleksander III-ga, (Sumalaš hinalgama läinud 20. oktoobril 1894).

Keisri Herra Kõrge Wroua **Keiserlik Majesteet Aleksandra Feodorowna**, sünd. 25. mail 1872, nimepäew 23. aprillil, laulatatud 14. nowembril 1894. Hesseni Suurhertsogi Ludwig IV. ja tema abikaasa Suurhertsogina Alice tütar.

Keiserlik Kõrgus, Auulärjepärija, Herra ja Suurwürl **Michail Aleksandrowitsch**, sünd. 22. nowem. 1878, nimep. 22. nowembr.

Keisri Herra Kõrge Tütred:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürdtinna **Olga Nikolajewna**, sünd. 3. nowembril 1895, nimepäew 11. juulil.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürdtinna **Tatjana Nikolajewna**, sünd. 29. mail 1897, nimepäew 12. jaanuaril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürdtinna **Maria Nikolajewna**, sünd. 14. juunil 1899, nimepäew 22. juulil.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürdtinna **Anastasia Nikolajewna**, sünd. 5. juunil 1901, nimepäew 22. detsembril.

Keisri Herra Kõrge Däd:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürdtinna **Afenia Aleksandrowna**, (waata allpool).

Keiserlik Kõrgus, Suurwürdtinna **Olga Aleksandrowna**, sünd. 1. juunil 1882, nimepäew 11. juulil, 27. juulist 1901 abielus Kõrguse Prints Peter Aleksandrowitsch von Oldenburgiga.

Keisri Herra Kõrge Onud ja Tädid:

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Wladimir Aleksandrowitsch**, sünd. 10. aprillil 1847, nimep. 15. juulil. Tema abikaasa: Keiserlik Kõrgus, Suurwürdtinna **Maria Pawlowna**, sünd. 2. mail 1854, nimep. 22. juulil. Nende lapsed: Keiserlik Kõrgus: Suurwürst **Ariw Wladimirowitsch**, sünd. 30. septembril 1876, nimep. 11. mail.

Suurwürst **Boris Wladimirowitsch**, sündinud 12. nowembril 1877, nimep. 2. mail. Suurwürst **Andrej Wladimirowitsch**, sünd. 2. mail 1879, nimep. 30. nowembril. Suurwürdtinna **Jelena Wladimirowna**, sünd. 17. jan. 1882, nim. 21. mail, laulatud 16. augustil 1902 Kuningliku Kõrguse Kreefamaa printsi Nikolauš'ega.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Aleksij Aleksandrowitsch**, sünd. 2. jaanuaril 1850, nim. 20. mail.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Sergij Aleksandrowitsch**, sünd. 29. aprillil 1857, nim. 5. juulil. Abikaasa: Keiserlik Kõrgus, Suurwürdtinna **Jelisaweta Feodorowna**, sünd. 20. oktoobril 1864, nim. 5. septembril.

Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Pawel Aleksandrowitsch**, sünd. 21. septembril 1860, nimepäew 29. juunil, oli abielus Keiserliku Kõrguse Suurwürdtinna **Aleksandra Georgijewna**'ga, († 12. sept. 1891). Tema lapsed: Keiserlik Kõrgus, Suurwürst **Dimitri Pawlowitsch**, sündinud 6. septembril 1891, nim. 21. sept. Keiserlik

Rõrgus, Suurwürstinna **Maria Pawlowna**, sünd. 6. aprillil 1890, nimepäew 22. juulil.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürstinna **Maria Aleksandrowna**, sünd. 5. oktoobril 1853, nimepäew 22. juulil, oli abielus Kuningliku Rõrguse Suure-Britannia printsii Alfred Ernst Alberti, Sachsen-Koburg-Gotha herzogiga.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürstinna **Aleksandra Jossifowna**, sünd. 26. juunil 1830, nim. 23. aprillil, oli abielus Keiserliku Rõrguse Suurwürsti Konstantin Nikolajewitschiga, († 13. jan. 1892). Tema lapsed:

Keiserlik Rõrgus, Suurwürst **Nikolai Konstantinowitsch**, sünd. 2. webruaril 1850, nimepäew 6. detf.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürst **Konstantin Konstantinowitsch**, sünd. 10. augustil 1858, nimepäew 21. mail. Tema abikaasa: Keiserlik Rõrgus, Suurwürstinna **Jelissaweta Mawrikiowna**, sündinud 13. jaanuaril 1865, nimepäew 5. sept. Nende lapsed: Rõrgused: Würst **Joann Konstantinowitsch**, sünd. 23. juunil 1886, nimepäew 24. juunil. Würst **Gawril Konstantinowitsch**, sünd. 3. juulil 1887, nimepäew 13. juulil. Würst **Konstantin Konstantinowitsch**, sünd. 20. detsembril 1890, nimepäew 21. mail. Würst **Oleg Konstantinowitsch**, sünd. 15. nov. 1892, nimepäew 20. sept. Würst **Igor Konstantinowitsch**, sünd. 29. mail 1894, nimep. 5. juunil. Würstinna **Tatjana Konstantinowna**, sünd. 11. jaanuaril 1890, nimep. 12. jaanuaril.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürst **Dimitri Konstantinowitsch**, sünd. 1. juunil 1860, nimepäew 21. sept.

Kuninglik Majesteet, Hellenide kuningana **Olga Konstantinowna**, sündinud 22. augustil 1851, nimepäew 11. juulil, abielus Hellenide Kuninga Majesteet Georg'iga I.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürstinna **Wjera Konstantinowna**, sünd. 4. webruaril 1854, nimepäew 17. septembril, oli abielus Kuningliku Rõrguse, Württembergi herzog Wilhelm'iga.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürst **Nikolai Nikolajewitsch**, sünd. 6. novembril 1856, nimepäew 27. juulil.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürst **Peter Nikolajewitsch**, sündinud 10. jaanuaril 1864, nimepäew 29. juunil. Tema abikaasa: Keiserlik Rõrgus, Suurwürstinna **Miliza Nikolajewna**, sünd. 14. juulil 1866, nimepäew 19. juulil. Nende lapsed, Rõrgused: Würst **Roman Petrowitsch**, sünd. 5. oktoobril 1896, nimep. 19. juulil. Würstinna **Marina Petrowna**, sünd. 28. webruaril 1892, nimep. 28. webruaril. Würstinna **Nadeschda Petrowna**, sündin. 3. märtsil 1898, nimepäew 17. septembril.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürst **Michail Nikolajewitsch**, sünd. 13. oktoobril 1832, nimepäew 8. novembril, oli abielus Keiserliku Rõrguse Suurwürstinna **Olga Feodorownaga** († 31. märtsil 1891). Tema lapsed:

Keiserlik Rõrgus, Suurwürst **Nikolai Michailowitsch**, sünd. 14. aprillil 1859, nimep. 6. detsembril.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürst **Michail Michailowitsch**, sünd. 4. oktoobril 1861, nimep. 8. novembril.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürst **Georgij Michailowitsch**, sünd. 11. augustil 1863, nimep. 26. novembril. Tema abikaasa Keiserlik Rõrgus Suurwürstinna **Maria Georgiewna**, sünd. 20.

webr. 1876, nimep. 22. juulil. Nende lapsed: Rõrgus Würstinna **Mina Georgiewna**, sünd. 7. juunil 1901, nimepäew 14. jaanuaril.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürst **Aleksander Michailowitsch**, sünd. 1. aprillil 1866, nimep. 30. augustil. Tema abikaasa Keiserlik Rõrgus, Suurwürstinna **Ksenia Aleksandrowna**, sündinud 25. märtsil 1875, nimepäew 24. jaanuaril. Nende lapsed, Rõrgused: Würst **Andrei Aleksandrowitsch**, sünd. 12. jaanuaril 1897, nimep. 30. novembril. Würst **Feodor Aleksandrowitsch**, sünd. 11. detsembril 1898, nimep. 16. mail. Würst **Nikita Aleksandrowitsch**, sünd. 4. jaanuaril 1900, nimepäew 24. juunil. Würst **Dimitri Aleksandrowitsch**, sünd. 2. augustil 1901, nimepäew 26. oktoobril. Würstinna **Irene Aleksandrowna**, sündinud 3. juulil 1895, nimepäew 5. mail.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürst **Sergij Michailowitsch**, sünd. 25. septembril 1869, nimep. 25. septembril.

Keiserlik Rõrgus, Suurwürstinna **Anastasiya Michailowna**, sünd. 16. juulil 1860, nimep. 22. detsembril, oli abielus Mecklenburg-Schwerini suurherzogi Kuningliku Rõrguse **Friedrich Franz'iga**.

Laada-pidamise päewad Liwi- ja Gestimaal.

Rääri-kuul: 7. Riias, 3 p. Jurjewis (Tartus), suur saksa laad 3 näd. Wõrul, lina laad, 2 p. Orgital, 2 p. — 8. ja 9. Walgas lina laad 2 p. — 10. Haapsalus 2 p. — 17. Koluweres, 2 p. — 22. Wõnnu linnas, elaja ja hoošte laad, 2 p. — 25. Wiljandis, 3 p. Wolmrisk 6 p. — 26. Reblastes, linalaad, 2 p. — 28. ja 29. Ratweres 2 p. — Raplas 3. reedel pärast Rääri päewa. — Värnus, wiimisel kehtnädalal ja neijapäewal Rääri lund

Räünla-kuul: 2. Baltiskis, 2 p. — 3. Walgas. — 3. Wiljandis saksa l., 8 p. — 4. (Jurjewis) Tartus, lina laad, 2 p. Wõrul, 2 p. — 6. Paides, 2 p. Narwas, 4 p. — 8. Walgas, lina laad, 2 p. — Andru mõisas, reede enne Waskla päewa. Ehulas, esmaspäew enne Waskla p. — 12. Kuresaared, saksa laad, 10 p. — 15. Wiljandis, lina laad 3 p. Wõnnus, lina laad, 2 p. Riias, hoošte ja lauba laad, 8 p. — 18. Jõhvis, 2 p. — 20. Disos, Türi kihelkonnas, hoošte ja lina laad 2 p. — 22. Wõrul, saksa laad, 8 p. — 15. Wolmrisk, lina laad, 5 p. — 20. ja 21. Riivilo kõrtsi juures, 2 p. — 27. Lemsalis lina laad 2 p.

Paastu-kuul: 1. Waimastweres Laiuse kihelkonnas 1 p. 10. Wast-Narwas 3 p. 10., 11. ja 12. Peterburgi kuberm. Oduwa kreisi Stragowa luteruse usu kiriku juures. — 12. Woldis, Wäl kihelkonnas. — 15. Paides. — 15. ja 16. Kollora mõisas Kallaste külas (Krašnagor) 2 p. — 20. Sõrriistes, Rambahja kihelkonnas, loojuste ja lauba laad. — 20. Wana-Antsmõisas, Hauka kõrtsi juures, elajate, hobuse ja traamilaad. — Keila kiriku juures esmaspäew pärast 3-dama pühapäewa paastus. — Walgutad, neijapäew enne Suurt neijapäewa.

Jüri-kuul: 1. Wastse-Wrangli mõisas Rambahja kihelk. — 6. Lütõniku mõisas Rõuge kihelk. — Wiljandis, 8 päewa pärast Suurt neijap. — 10. Waskla mõisas Jurjewi (Tartu) kreisis. — 10. Wõru linnas, loojuste ja lauba laad, 2 p. — 16. ja 17. Walgas, hoošte laad. — 16. ja 17. Ahjas, Kärja kõrtsi juures, hoošte ja tarja-loomade laad. — 19. Värnus. — 20. Annias, 2 p. — 20. ja 21. Rubja asemis. — 20. ja 21. Ilue-Otepääs. — 23. Wolmershowis. — 25. Wana-Saltenhowis. — 28. Reolas, Rambahja kihelkonnas. —

29. ja 30. Kalavere mõisas Surjewi kreisi Pattaste kõrtsi juures. Palmse mõisas (Eestim.) Witna kõrtsi juures, kefnäd., neljapäeval ja reedel pärast lõunat. — Kallvares, edmasp. ja teisip. 1 nädal pärast lõunat. — Pärnus, kefnädalal ja neljapäeval enne Jüripäeva.

Lehe-kuul: 1. Karilaste Kähri kõrtsi juures, lojute ja hooete laad, 2 p. — 9. Nigula laad, Võõbus, Rõpina kihelkonnas. — Loodi mõisas, päew pärast Taewaminemise püha.

Jaani-kuul: 1. Wastse Kuuste Lotwina karjamõisas, hobuste ja karjaloomade laad. — 11. Wõnnus, 7 p. — 10. Mustve alevi (Ishornas), 3 p. — 17. ja 18. Kallvares, 2 p. — 18. Balgas. — 20. Riias, 3. näd. — 20. Võru, 1 p. — 20. Tallinnas, jalka laad, 2 näd. — 20. Palmse mõisas (Eestimaa) 3 p. — 20. Valdes. — 21. Surjewis (Tartus), 1 p. — 22. Wiljandis, 1 p. — 27. Tallinnas, willa laad, 8 p. — 27. Tartu mõisas, 1 p. — 29. Loodi mõisas. — Mariamaas edmaspäew ja teisipäew enne Jaanipäewa.

Heina-kuul: Pärnus esimesel kefnädalal ja neljapäeval. — 2. Karli mõisas, karja laad, 2 päewa. — 20. Riias, willa laad, 3 p. — 20. Pärnus, jalkalaad 3 näd. — 26. Wolmris.

Lõduse-kuul: 1. Kurelaares, Jama kihelk., Sere mõisas 3 p. — 10. Balgas ja Lemsis. — 15. Helmes, 2 p. — 24. Kõbe ja Kõsi mõisas. — 24. Wastsemõisas (Wiljandimaal). — 26. Kilingi mõisas. — 26. Võru linnas, 2 p. — 30. Kantsu mõisas.

Mihkli-kuul: 1. Tõrli mõisas, Jaama kihelk., Kurelaares 3 p. — 1. Oitua, Turi kihelkonnas, lojute ja lauba laad, 2 p. — Abja ja Tammitse mõisas, 2 p. — 4. Rõpina, 2 p. — 5. Sindis, 2 p. — 8. Põlwa ja Rõuge kiriku juures. Surjewis (Tartus). — 9. Abseli, Rastka ja Purniku mõisas. — 10. Patskulas, Oidre mõisas. Valdes, 2 p. — 12. ja 13. Wana-Antsmõisas, 2 p. — 14. Haapsalu, 2 p. — 15. Võrware mõis. Uuemõisas (Lõuna-Harjum.) hakkab kolmandamal teisipäeval Mihkli kuul. — 15. Kurelaares ja Põltsamaal, 2 p. Koorte ja Salatsi mõisas. — 15. ja 16. Tõrli mõisas Perno maakonnas. — 15. ja 17. Peterburgi tubermangus Dudowa kreisi Strågowa luteruse usu kiriku juures. — 16. Kirepi mõisas, 2 p. — 18. Audru mõis. — 20. Kawaatu mõisas Kooja kõrtsi juures kraami, elajate ja hobuste laad 1 p. — 20. Keeni mõisas Sangaste kihelkonnas Lintso kõrtsi juures. — 20. Lanemetjas Hargla kihelk. — 20. Wändras 2 p. Narwas 3 p. — 21. Sannas. Wolmris. Valdis, 2 p. — 21. Reolas, Ramba kihelk. — Palmis, Witna kõrtsi juures, 1 näd. enne Mihkli p. 3 p. — 23. ja 24. Kalavere Surjewi kreisi Pattaste kõrtsi juures. — 24. Wiljandis, Võru ja Elhula, 2 p. — 25. Kaarde mõisas Lajuse kihelk. 1 p. Purniku mõisas 2 p. — 26. Kurelaares, 2 p. Tallinnas, 3 p. — 29. Surjewis (Tartus), 3 p. Balgas 2 p. Kawanurmes, Wastselina kihelk., 2 p. Rebla mõisas. Mihkli ja Keila kiriku juures 3 p. — Pärnus, kefnädalal ja neljapäeval enne Mihkli päewa. — Jõelehtmes, nädal pärast Mihkli p. — Rapla, 1. reedel pärast Mihkli päewa.

Wiina-kuul: 1. Grafiwres Riisiku kõrtsi juures hobuste ja lojute laad. 1. Kurelaares, Gaiakste ja Kaarma Suures mõisas, 3 p. — 2. Wastsemõisas, 2 p. — 2. Mannus Kulli kõrtsi juures hooete ja karjaloomade laad. — Kallvares, Mihkli laad, 2. ja 4. — 4. Koloweres, 2 p., Pühajärve mõisas Ruustaku laad. Jõhvis 3. p. — 5. Awinurme mõisas, Lohusu külas, lauba, lojute ja hooete laad, 2 p., — 5. Võõbus. — 6. Lutsiku mõisas Rõuge

ihelk. — 6. Tartuastus, 2 p. — 6. Taasterbas. — 8. Balgas. — 9. Lemsis ja Tali wabrik juures. — 10. Rõo ja Mooselaste mõisas, 2 p., Rastnurm mõisas, elaja ja lina laad, 2 p. — 11. Saatre mõisas. — 13. Alamustes (Krotuse kõrtsi juures) lojute ja lauba laad. — 13. Pihjärwes Kanepi kihelkonnas, Riisiku kõrtsi juures, karjaloomade, hobuste, põllu- ja aljawiija, poobi-lauba ja kraami laad. — 15. Eustiwere ja Wesi mõisas, 2 p. — Oriku mõisa kõrtsi juures, 2 p. — 15. ja 17. Sadoküla mõisas. — 16. Wõnnus 2 p. — 16 ja 17. Abja Rõisa kõrtsi juures hooete ja karjaloomade laad. — 18. Mõniste ja Sindis mõisas. — 19. Kulina mõisas. — 20. Wändras, 2 p. — 22. Riisiku mõisas. — 23. Ramba kihelkonnas Rantisa mõisas Riisiku kõrtsi juures 1 p. — 23. Wana-Antsmõisas Hauka kõrtsi juures elajate, hobuste ja kraami laad — 25. ja 26. Arola mõisas Otepää kihelkonnas. — 28. Balgas. — 28. Wolmris, 2 p. — 28. Jõgewa mõisas (Laskholm), 2 p. — 28. Riisiku mõisas.

Talwe-kuul: 1. Surjewis (Tartus), lina laad, 2 p. — 10. Mustve külas, 3 p. Võru 2 p. — 10. Valdes, lina laad, 2 p. — 15. Balgas (Länem.) lina laad, 2 p. Wõlwebi mõisas. — 20. Balgas, lina laad, 2 p. — 25. Wiljandis ja Wolmris, lina laad, 2 p.

Jõulu-kuul: 1. Wast-Narwas, 3 p. Matstwi mõisas, Lahe kõrtsi juures. — 5. Võrware lina laad. — 6. Võõbus. — 10. Krüneri mõisas Ramba kihelkonnas Sillaaja kõrtsi juures, karjalooma, hobuste, põllu- ja aljawiija, poobi-lauba ja kraamilaad. Wõnnus, lina laad, 2 p. Riias, jõulu laad kuni 10. Määri kuu päewani. — 12. Merjamaa. — Pärnus, kefnädalal ja neljapäeval enne kolmanda Kristuse tulemise püha enne Jõulu. — 13. ja 14. Võru, lina laad, 2 p. — 16. Valdes, lina laad, 2 p. — 20. Oriku mõisas Abisaare karjamõisa juures Ramba kihelkonnas. — 27. Balgas, jalka laad, 10 päewa.

Kirjade ja pakside postiraha.

Lihtkirjade eest on terwes Wenerligis 7 kop., linnades aga 3 kop. iga loodi pealt postiraha maksta. Riisiku all saadetud trükitõde eest tuleb iga 4 loodi pealt 2 kop. maksta. Kirja kinnitamine maksab peale postiraha 7 kop. Kui kinnitatud kiri posti peal kaduma läheb, siis on kirjasaatjal õigus 10 rubla iga kadunud kirja eest kahjutajumist nõuda. Selle juures ei ole tal muud tarwis, kui kinnitamise kaitungi ette näidata. Kirja makstisid saab posti pealt, tükk 1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 14, 20, 35, 50, 70 kop. ja 1 rubla. Tsembeidatud kirja ümbrikud maksavad 7½ ja 14½ kop. tükk, lihtsed postkastid 3, ja kui wästus ette ära makietakse 6 kop. tükk. Tsembeidatud ümbrikuid ei wõi raha saatmisel mitte tarwitada. Pakside saatmise eest Euroopa Wenemaal on maksta: 2 naela eest 20 kop., 2 kuni 7 naela 40 kop., üle 7 naela 40 kop., kus weel iga naela eest wersta kauguse järele arwatud juure maksta on: 500 wersta 5 kop., 500 kuni 1000 wersta 10 kop., 1000 kuni 2000 wersta 20 kop., 2000 kuni 3000 wersta 25 kop., 3000 kuni 4000 wersta 30 kop., 4000 wersta ja enam 35 kop. Kõige alam hind pakside eest, radfufe ja kauguse peale waatamata, on 20 kop. Paki äraandmise juures antakse posti pealt 5 kopikaline kaitung wästu. Kui paki posti peal kaduma läheb, maksab postwalitsjus saatjale kaitungi ettenäitamise peale paki hinna wälja, aga ainult siis, kui hind saatmise juures üles on antud; lihtpakside eest, mille hind mitte üles antud pole, ei wästuta postwalitsjus mitte. Hinnapaki juures peab pealkiri „Пакетное“ (hinnaline) selma

ja hind termetes rublades tähtedega üles tähenbatud olema. Pakkides, mille hind üle 5000 rubla kannab, ei võeta postil peal mitte wastu.

Rahakirjade eest, mille juures „Денежное рубль.“ adreßi peale tuleb kirjutada, maksetakse: a) kaalurahja: 7 kop, loobi pealt omamaal ja 10 kop. loobi pealt väljamaale, b) kinnitamise rahja: kuni 600 rublani $\frac{1}{2}$ kop. rubla pealt; 600–1600 rublani $\frac{1}{4}$ kop. rubla pealt ja veel 1 rbl. 50 kop. lisamaksu; üle 1600 rbl. $\frac{1}{2}$ kop. rubla pealt ja veel 3 rbl. 50 kop. lisamaksu. Peale selle on veel 7 kop. omamaal- ja 10 kop. väljamaal kirja kinnitamise eest maksta.

Wakiraha mõib kirja sees jaata kuni 9 $\frac{1}{4}$ kop., hõberaha kuni 4 hõberubla ja 95 kop., ja kuldraha kuni 30 rubla; raha peab aga nõnda paberil sõse pandub olema, et ta liikuda ei anna. Kadumaminemise korral makstab kroonu kivitungi ettenäitamise peale täie summa wälja.

Telegrammid. Telegrahi sõnumite maks on lahejugune: a) põhjustaks, b) maks iga sõna eest. Põhjused maks Wenemaal on 15 kop. Maks iga ühiku sõna eest on 1) linnades 1 kop. 2) igasse Euroopa-Wenemaal kohta, Soomemaal ja Kaukaasiasse 5 kop. 3) Aasia-Wenemaal 10 kop.

Stempelmargid. 80-ne kopikaline stempelmark tuleb panna: wolikirjade, sündimise-, ristimise-, laulatuse- ja surutähtede peale, sõis la palwe- ja taebutuskirjade peale igasse kohta. Wastuse tarwis tuleb veel teine mark à 80 kop. palwekirjale juurde panna.

Kwitungide peale, mis üle 5 rbl. läheb, on 5 kopikaline stempelmark panna, millest kwiteerija oma nime läbi kirjutab

Poole tee peal.

„Kas oleme siis walmis?“ „Walmis — sul on digus!“ Walmis nälja minema — nagu narakud! Sumal näeb seda.“

„Mitte nõnda, Priido, mitte nõnda! Ära tee oma elu raklemaks kui ta juba on. Wiha ei tee mitte, mis armas on Sumala meelest. Tule ja waata ommetegi“ — sellega awas noor naine, selle näo peal juba mure korisud olwad näha, kambri ulse ja näitas wõrdi peale, milles kaks last rahulisele moga — kui meie ka waeselt ja paljalt siit lahume, oleme ommeti oma lastega terwed. Soiaiks Sumal meile ommeti seda õnne alali!“

„Sina oled kole wiisakas, Justine. Terwed, jah, terwed terjajad“ — talupoeg naeris metstult ja teotawalt ja wahtis mõruda nõoga tuba mööda ümber. Oli see ju madal, suur talutuba; lagi ja seinad tunnistawad, et siin mitu põlwe oli elatud ja tööd tehtud. Tähejaks läinud seinad ja suur ahi potikwidest ei awalbanud mitte lõige paremat mõju waataja peale. Paar lagunud tooli ja paar potti ja kausi oli veel toas näha. Kuu paistis alnast sõse. Ühe afna peal seisis poolkuiwanud roos ja see tegi toa veel rõõmuwaesemaks.

Majatraam oli, peale woodite kambri, juba sõit küünis reedelwankri peale palitud. Veel paar tundi, ja Priido Eppler pidi naese lastega majast ja õuest lahuma, õuest, mis mälestawast saadik tema esiwanemate oma oli olnud. Kurwad, rasked tunnid olivad need wiimsed tunnid wanas kodus!

„Tule, Priido, — katsume ka natukene magada. Ega enne tella kolme meie jo minema ei saa, ja nüüd on alles tell kümme.“ Nõnda rääkis naene tasaselt.

Katsu sina, Justine, magada, mina kü ei saa, seda ma tean. Minul ei ole seda ka tarwisgi. Mine sina, waene naene, oled jo wiimsed päewad kangeste ennast wõistanud, ja kui wäga veel, mine — ja head õõd! Nende sõnade juures hakkas mees waljuste nutma, ja see tähendab enam kui naise pisarad.

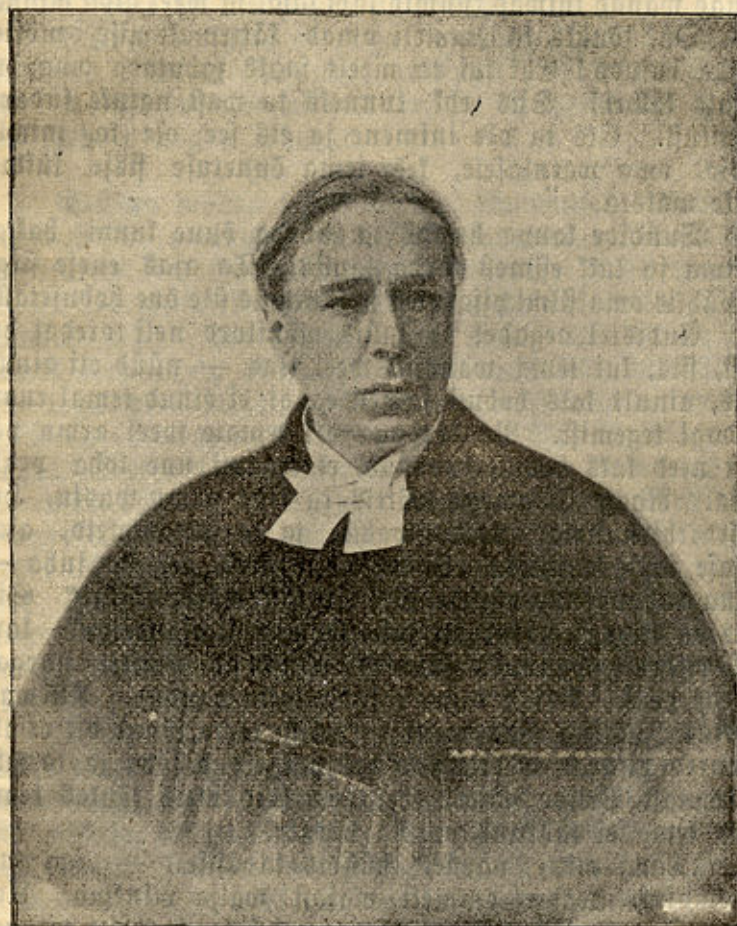
„Priido, mo waene mees.“ Justina pani oma käe temale ümber kaela ja tõmbas tema pea oma külge — „Priido, ära kurda, mõtle ikka, et meil õnnetusel veel üks troost on — meie oleme süüta.“ — Siis kargas mees üles, tiskus enese ätiselt ja wihaga omast truust naesest lahti ja hüüdis sügawa healega: „Süüta, ja, seda meie oleme, meie oleme sõit teinud, mis meie jõuus oli. Süüalune on see seal ülewal“ — hirmus wiha sätendas tema palgest „see koer seal, kes mind oma wale sõpruse sõse mäsks, mulle waesele ikka jälle laenas, mind hakust saadik suurte summadega aitas, ikka juure lisades: Teen jo seda heameelega — kui naabrid teine teist ei aita, noh, see oleks kena tükk! Ja mina uskusin teda omas rumaluses, oh Sumal, — tunni — tunni see liig hilja oli, tunni ta nõõri mulle kui waesele metsloomale kaela wiskas, tunni sõit mo pärandus tema kätte langes! Selle peale täis tigea meel juba algusest saadik, oh sa tige kawal, ja nüüd, nüüd olen ma nii kaugele jõudnud. Sõit, sõit tema päralt! Maja, õuu, nurmed, aasad — tema oma, sõit tema päralt, ja minu osa — sandikott! Aga —“ ähwardades tõstis Priido Eppler käe üles ja näitas rustkaga naabri maja poole — „aga seda ma sulle ei kingi, sa tige loom! Päew tuleb, eht ka õõ, millal sina Priido Eppleri peale pead mõtlema, teda sina kodunt wälja ajasid, ma wannun ja töotan seda lõige selle juures, mis mulle püha on, oma isa nime juures ja —“

„Pea sinni, Priido, pea sinni“ — palus Justina, „ära tee nii hirmust pattu ja ära lase kättemaksmise mõ-“

tetel enese üle mõimust võtta — suru nad maha, Priido, ega see hea ei ole, kui wiha ja waen inimese südames aset võtavad, ma ütlen sulle seda veel kord. „Minu pärast on tähtsamaks mine. Mina tahan tätte maksta, ütles Issand“ — eks ja loe nõnda piiblist!”

„Ja, film filma eest, hammas hamba eest,“ seisab ta piiblis. Ehk arvad sa, naene, et mina seda peafelmi veel pean õnnistama, kes mind minu pärandusest ja majast välja ajab? Mine woodisse, naene, ja jäta mind minu wiha tätte.“ — Nende sõnadega lükkas talupoeg oma naese lambriisse ja pani ukse tagant finni, astus akna juure ja vahtis välja õue. Kui wiha oli üle läinud, tuliwad temale pehmemad ja paremad mõtted päha. Ta mõtles oma nooreea peale, kuidas ta lapsepõlves oma nelja õe keskel, truu wanemate laitsmise al üles kasvas. Mõnigi raske tund elust tuli temale meele: wiljaäpardus, loomade tapp — aga maja ja õue jäiwad ikka veel puutumata. Kõik hoides mõis ikka veel elada. Siis suriwad wanemad, õed läksiwad mehele, neile pidi nende osa välja maksetama. Priido pidi ühe summa teise järele mõlgu võtma. Ta oleks mõinud omale rikka naese võtta ja asti oleks korras olnud, aga ta armastas waestlast Justinat, selle kosis ta enesele, lootes, et tubli naese taasaitamisel ehk jõuab läbi lüüa, kuid asjata oli kõik tema lootus! Kõige wanem laps oli nõrk taimelene: kaks aasta jookkul, mis laps elas, ei lahkunud arst palju majast, ja ta aptegirehknung tahtis maksta. Kolmanda lapse sündimise järele oli Justine kaua raskete haige ja mitu wiljaäpardust järgimööda tuli veel suure. Seda kõik oleks tema oma usindusega ja kotsuhoidliku elamisega jõuudnud ära kannatada ja ei oleks veel finni jäänud, kui mitte tige naaber oma wale lahussega Priido Eppler'ile oma abi ei oleks kaela ajanud. Liig hilja märkas Priido, mis sugused mõtted tigeval ja kelmil naabril tema maja kohta oliwad. Tema oli juba ammu kadeda filmaga Priido pärandust wahtinud ja soowis seda omale, sest et see tema krundi kõrwal oli ja temale väga sündis. Sellest sai Priido alles siis aru, kui tema pärandusest ja warandusest midagi enam tema oma ei olnud. Ja nüüd alles näitas ennast lahke naaber teisest küljest; ta nõuudis ha lastama kõik tagasi, mis tema Priidole oli laenanud. Priido Eppler pidi kõige armsamad tütid ohwerdama ja homme enne walget oma perega majast lahtuma ja ügi-

dal olewasse mõisasse päiwiljeks minema. Tema mõis veel Jumalat tänada, et ta mitte lohata ei jäänud ja omale auusa tööga tohtis leiba teenida. Kui keegi aastate laupa peremees olnud ja forraga teist peab teenima ja

Liivimaa kindralsuperintendent Gustav Dehru.

sedal veel selmi naabri pärast, — oh Jumal! Wiha ajas kõik paremad tundmused südamest, ja Eppler näitas jälle rusikat naabri maja poole. Siis istus ta maha tooli peale ja katsus, pea läe peale toetatud, natuke puhata. Ta oli hirmsaste väsinud, asjata katsus ta tulduda. Tema kargas ätiselt üles ja läks õue, kus kõiksugu põlluriistad

seina küljes rippustivad. Duetoer hakkas haukuma ja sabaga tiirutama, kui ta peremehe ära tundis. Mõru naeratus läis Priido näost üle, kui ta seda nägi. Tema ei olnud enam peremees, ei surnud ega elava püüdnud üle, see kõik oli naabri pärast. Aga veel üksford tohtis ta omad wanad tutwad ruumid läbi käia, ka veel aida minna!

Oh, jõuaks ta ommeti omad lättemaksmise mõtted maha rusuda! Eht kui ta meelt saaks jahutada oma hukataja kallal! Siis eht tunneks ta wast natuke südame fergitust. Eks ta ole inimene ja eks see ole ka inimlik soow, oma waenlasele, kes tema õnnetuuse sisse lükkas, lätte maksta.

Tundide kaupa hulkus ta mööda õue tunni hakkas tootma ja lull esimest korda laulis. Ta ajas enese sirgu ja pühtis oma filmi pisaratest ja sammus üle õue hobusetalli.

Endistel aegadel oli tallis mõnikord neli toredat hobust, siis, kui tema wanaisa veel elas — nüüd oli ainult kaks, ainult kaks hobust ja nendegagi ei olnud temal enam midagi tegemist. Naaber aga oli temale veel armu pärast need kaks hobust lubanud, et kraami uue koha peale wiia. Raske südamega wõttis ta seda armu wastu. Hobused hirnustwad talle wastu ja ta silistas neid, ajas sulase üles ja ütles: „Jaan, tõuse üles, aeg on juba — mina tahan enne päikese tõusu külasi wälja sõita.“ Siit läks ta tuppa; naene oli juba kühwi walmis teetnud, lapsed riidesse pannud. Lapsed istustiwad uniselt nurgas õlgedele peal. Asjad oliwad juba kofu pandud. Kurwalt teretas Justina oma meest — ja ka tema jõuud oli otsas. Suured pisarad weerestiwad tal palgeli mööda ja ta tahtis ennast Priido najale toetada, kuid mees tõukas tema ära, tema ei tahtnud nutma hakata.

„Täna mitte, naene,“ hüüdis ta ätiselt — „ega nutt ju ei aita, peame ommeti majast wälja minema. Ära näita Jaanile pisaraid. Tema annab seda naabrile teada.“

Nad jõiwad ruttu natukene kühwi, sõõr ei läinud taes last alla, aga lastel maitfis ta wäga hea.

Sulane tuli, wiimsed asjad pandi koormasse; Priido wõttis pojakese, Justina tütrekesse sülle — paar sammu, ja kodu oli selja taga! Küla tänavas pidas sulane hobuse tinni ja tegi perewanematele lastega kõrge koorma otse istmed. Walu südames, waatasiwad nad oma asjade peale. Justina astus enne koorma otse, wõttis lapsed wastu ja siis läks ka Priido tema kõrval. Kui sulane

ülewal oli, waatas Priido veel kord wihaselt tagasi — ja wiimne lootusetiirg kadus ta südamest.

„Jumal saadab meid,“ sosistas Justina mehele kõrwa sisse. „Aga mehe meelest oliwad need sõnad tühi kõla. „Kurad“ — mõtles tema ja waatas wihaselt naabridue poole „kurat on meile teed näidanud!“

Sulane lastutas piitsaga ja wanger hakkas liituma. Naabrid külas ei teadnudgi, et Epyleri rahwas nii wara enne walget juba kodukohast wälja rändastiwad, Priido oli seda ju nõnda tahtnud.

*

Aast on mööda sellest turvast sündmusest. Rohatene, tuhu Priido omastega oli wälja rändanud, näeb nii lahke wälja, eht seal küll nii mõndagi puudub. Justina oskab ka waeses elutuses ennast awaraste sisse seadida ja seda armsats teha. Aias lastwab ja õitseb kõik nii ilusaste, lanad teewad elu õues, ja laudas makatab liis. Majakese taga veel tüll atamaad ja kartohwlinurm — mis rahuliste inimestele ka enam waja! Aga Priido ei ole rahul, ta ei wõi rahul olla ja ei tahagi ka; ta peletab kõik paremad tundmused enesest eemale, mis mõnikord tema hinges tükiwad aset wõtma. Wiha tuluke lõkendab tema sees! Sest saadik, kui nad kodunt oliwad wälja rändanud, ei olnud Priido enam naernud; ka lastega ei ole ta enam rõõmus. Tema täidab oma kühwi ja teeb oma peremehe tööd, nagu see teistigi ei wõinud olla, aga mitte rõõmuga, waid ohkades.

Nende elu, kui päiwilisel, on raske, Jumal teab seda. Rake esimese lapsele on veel kolmas juure tulnud. Oma wõtab teda wastu pisaratel, isa hüüab pahaselt: „weel üks õnnetu ussikene enam.“ Aga kõik kolm last on terwed. Küll katsub Justina oma mehele selgete teha, kui suur õnn neil veel on, et veel niigi palju warandust neile jäänud, ja nemad peastiwad ommeti rahul olema, aga kõik ilmaaegu.

„Sina ei tea, naene, kuidas mo süda walutab, kui mina selle peale mõtlen, misuguses toredas majas mina olen üleskaswanud, kui poeg ja pärija, ja kui mina nüüd sealt pean wälja minema kui — kerjaja! Seda ja ei tea, sellest ja ei oska rääkida; see sõõr mo südant ja enne see ei parane, kui —“ Sellega lõppes ta kõne ja tema läks wihaselt punaseks.

Nende elu on tõeste wilets ja wahwas Justina peab kõik oma jõuu kofu wõtma, et pead ülewal hoida. Ühel

ilus! suwepäewal tuleb ta joostes mõisast, kae peal kimp. Suuremad lapsed mängiwad maja ees; kõige wäiksem magab toas, ja Priido tuleb teiselt poolt nurme pealt.

"Tere õhtust, Priido, kas nüüd juba õhtule tuleb?"

"Õm, oleme warem walmis saanud ja kurbas lastis mind lahti; ta arwas, et mul ehk kodus weel midagi on teha."

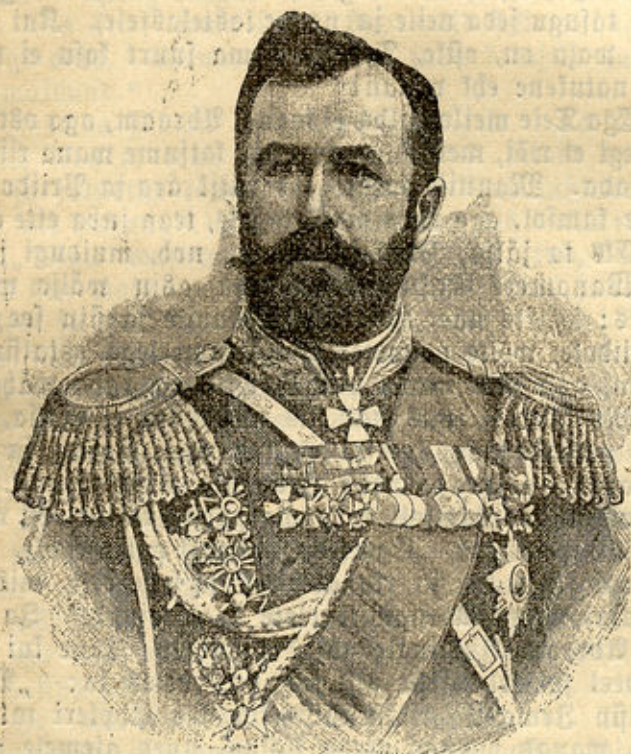
"See on hea, tule ommetegi siia, mul on suur rõõm, sest proua on mulle suure pati wanu laste riideid finkinud ja neist saab ehk talwets, kui mina nad hästi ära parandan. Ma olen väga rõõmus, Priido — on ilka weel häid inimesi ilmas!" Naene hakkab riideid patist wälja wõtma, aga tema tšendab wastu: "Jäta need hilbud, ma ei saa aru, kuidas sina neist weel wõid rõõmustada — see sandikraam! — Oh taewas, kui sügawaste meile oleme langenud! Ja kõige selle juures on süüdlane wana naaber — see nurjatu inimene — oh, wõiksin ma aga —" Sõnad jäiwad tal suhu kinni, ta astus tuppa ja lõi prantsates ulse enese tagant kinni. Justina pühkis pisarad silmist. Tema läks mehe järele tuppa ja wõttis kõige wäiksema lapse tähtselt ja hüpatas teda isa ees, kes pahaselt alnast wälja wahtis ja lapse peale ei waadanudgi. Wäiksest tõttas ema lapsega läme peale; istus maha ja wõttis tähtselt ette. Priido läks wälja kisse sõõtma. Justine oleks heameelega palunud: "Tule ja istu natukeses maha meie kõrwa," aga ta ei julgenud; niisugusel korral ei aidanud tema palwed ühtegi. Kurwalt istus ta ja õmbles edasi; ta süda oli täis muret. Et Priido jo fõrd ei harju kannatama! Ets see olnud Priidol raskem kanda kui naesel, kes teenistuses oli üles kaswanud, aga mis see kõit aitab, kui inimene saatuse wastu üles astub ja hakkab määsama!

See oli kõige pahem, et ta oma wihasi naabri wastu, kes teda õnnetuks teinud, jagu ei saanud. Naene oli mõtetele wajanud ja õmbles edasi. Ehmatades kargas ta püsti, kui ta oma selja taga tedagi läbi nina kuulis rääkimat: "Tere õhtust, Eppleri emand! Kas siis nii ustinaste? Täna on tõeste ilus õhtu. Ega Teie ommeti wana Abraami ei ole ära unustanud?"

"Ah, Abraam! Olge terwe tulemast." — Justina kargas rõõmuga üles. Oma wana tutwat kaupmeest ei olnud ta sest ajast enam näinud, kui nad oma koduülast lahustiwad. Oli ta jo ommeti tema käest niiti, nõelu,

paelu ja muid wäikest asju ostnud. "Tere tulemast, Abraam!" hüüab ta weel fõrd ja raputab tüüraka wana-mehe lät. "Istuge ometi, et mina Teid wõin waadata. Kuu aega ei ole Teie ennast meile näidanudgi."

"Teil on õigus, Eppleri emand, aga nii sügawale maale olen ma harwaste saanud, wäga harwaste, aga et tänapäew linnas kauplemine halwaste lähed, kauplejaid on palju, siis tuln ka siia poole waatama. Inimesed on

Sõaminister kindral N. N. Kuropatkin.

siin head ja ostawad õige rohkeste wana Abraami käest: Noh, kuidas siis Teie kästi täib, Eppleri emand? Oh Sumal, kuidas rõõmustatsin mina, kui ta Teie omale midagi minu kraamist ostaksite. Ma annan Teile odawaste, wana sõpruse pärast. Sumal hoidku mind, Teie käest ette küsimast. Tean jo väga hästi kui halwaste Teie kästi täib. Sgalpool on halwad, waesed ajad, iseäranis halwad maa-meektel. Aga ega nemadgi ilma ostmata läbi ei saa? Ets

ole tõsi, Eppleri emand! Ma annan Teile odavaste, wana Abraam ei ole mitte tänamata. Ma olen Teie külas kaua aega kaubelnud ja tundsin Eppleri wanemaid. Aga need olivad lahked inimesed! Nad ei naernud ialgi, kui mina sealhja ei sõõnud, sest ma pean oma wanemate usust tõwaste kinni, andsiwad mulle sagedaste pealegi õlut ja leiba. Ütsford külm talwe ajal, kui ma enese oli kangeste ära külmetanud, kütiswad Epplerid mulle toa soojaks, keetiswad rinnateed ja kätiswad minuga ümber kui ristiinimesega. — Sumal tasugu seda neile ja nende lastelastele. Kui Teile midagi waja on, ostke, Teie käest ma suurt kasu ei wõta, ainult natukene eht wõtan!”

„Ega Teie meile halba ei soowi, Abraam, aga osta ma ommetegi ei wõi, meil puudub raha, tatsume wana riietega läbi ajada. Mannile kuluts soe rätik ära ja Priidole soe willane kampsol, aga raha ei ulata sels, tean juba ette ära.“

„Ets ta jätfa, Eppleri emand, noh, muidugi jätfab —“ Wanamees hakkas kobe oma asju wälja wõtma ja ütles: „Ets näe, kus rätik Mannile ja siin soe kampsol Priidole, wõtke ommetegi!“ „Heameelega ostafin ma, Abraam, aga mis nende hind? Mul on raha wähe.“

„Mo Sumal, mis nad siis nüüd ära ei maksfa, nitfugune peenife kaup, kampsol maksab neli marfa ja rätik ühe marga — seda maksab Irmetüla rikas talunik. Aga Teile müün ma kampsoli kahe margaga, rätiku eest wõtan ainult 50 peningat. Ega seda ometegi palju ei ole. Muu jätan ma sooja toa ja rinnatee eest ja selle eest, mis Teie omal ajal wana Abraamile olete head teinud.“ Ja ruttu pistis Abraam Justinale asjad pihusse. Enne kui Justina weel sai teda selle eest tänada, ütles ta: „Ma jo nimetafin Irmetüla rikast taluniku, kes Eppleri talu ära neelas, wanad hooned maha kiskus, uued asemele ehitas oma tütrele, kes Westi Peetri omale meheks wõttis, ja nüüd elawad nad seal kui mõisnikud. Mis tõit kahe aasta jooksul ei ole ette tulnud! Rikas on ta küll, aga kas tal selle juures ka rahuline süda on? Waadake, Eppleri emand, ka minul oli noorel eal naaber, kes oma waranduse poolest kõrgele tõusis ja nüüd siidipatjade peal magab ja ennast nimetab suureks pangaperemehes, ta wõttis ka minu käest wiimse kopika, mis ma oli kogunud; nõnda jäi Abraam waeleks. Aga kui Abraam õhtul ole woodishe heidab, siis on ta süda rahul. Kes teab, kas pangaperemees saab nii rahuliste magada oma siidipatjades, nõnda küsin mina

enese käest igal õhtul õlgede peal olles. — Nüüd, Eppleri emand, ma pean ära minema. Minu wanemate Sumal olgu Teiega ja warjagu teie maja. Mina oleks heameelega ka Teie meest näinud, aga tema ei näi kodus olewat. Ütelge temale wana Abraami poolt palju terwisi!”

„Dotage natuke, ma toon Teile raha; sest et Teie mulle nii odavaste müüte, siis wõtan ma need asjad.“ Justina jooksis tuppä, ja kui ta tagasi tuli, oli Abraam kadunud. Poeg kargas emale wastu ja hüüdis: „Kaupmees läks ära; tema ütles, fina wõid selle rahaga isale midagi osta. Wanaema olewat juba kampsoli ja rätiku ära maksnud.“

Justina filmast langes pisar palgele. Ta läks meest otstima, keda ta toast ei leidnud. Mäist leidis ta Priido üles ja jutustas temale kõige ära, mis oli juhtunud, kuid mees oli pahanud ja kuulis waewalt, mis naene jutustas.

„Minu wanemate maja maha kistutud, — meie wana hea maja — oh, ma kuulsin tõit, mis juut kelmist tõneles ja seal juures pead weel wait olema! Rauem mina seda enam ei kannata. Tige naaber ei tohi enam minu päranduse peal rahuliste elada, ma ei taha seda — mine, jätfa mind ütsi, fina sellest aru ei saa, aga mina. — Ja meie peame juudi käest kintutusi wastu wõtma — oh Sumal, tõit see ksendab taewa poole!“

„Priido, mina mõtlefin, et see find rõõmustab, kui finu wanematest head räägitakse, ja fina wihasstad ennast nõnda! Priido, Priido, fina oled tänamata, ma kardan, ega sulle head otfa ei tule!“ „Justina, jätfa omad jutused, ega need midagi ei aita; mina enne ei hingfa, kunni — ei, fina sellest aru ei saa, jätfa mind rahule, mine ära!“

Justina läks õhtades ära. Sest saadit kui Priido oli kuulnud, mis juut jutustas, loitis wiha tuluke weel kängemine tema südames oma endise tigeä naabri wastu, kes tema eluõnne oli rikkunud ja teda tema omastega wiletsuse sisse lükanud. Imelik plaan walmis Priido peas sest saadit, kui ta kodukülast wälja rändas. — Aeg oli käes seda teoks teha. Ta ei tahtnud enam ootada. Leikus oli olnud ja tema waenlase küünid wiljaga täidetud; ka uus maja oli walmis ja ilusaste ehitud. Kawa aega ei olnud wihma sadanud, pöud oli kange, — kui üleüldse, siis nüüd. Aga mis kumbel?

Irmetüla ei olnud kaugel, kolme tunni tee — terwe öö kuluts selle peale ära.

Kuidas saab ta nägemata kodunt ära minna? Mis annab ta põhjuseks, kui Justina teda küsib, kui ta oma wäikse armsa filmadega tema otsa waatab, seda ta teadis, et ta siis ei saa waletada. Tema naene ei tohtinud tema plaanist midagi teada. Justina peab seda suureks patuks, mis ommetegi patt ei ole, waid tema sula õigus. „Siin filma eest, hammas hamba eest.“ Warandus waranduse eest! See oli tema siht.

Plaan plaani järele tekkis tema peas, kuid nad olid wad rasked teoks teha. Pääwad läbimad mööda, ikka suuremaks läks tema rahutus; ta ihkas kättemaksimist. Ja waata, aeg näis tulnud olewat, et ta omad plaanid wõis täide saata.

Mõni päew hiljem toodi Justinale sõnum, et tema ainus wend surnud. Ta oli lurb ja soowis oma surnud wenda weel ükshord näha saada ja teda tema wiimsele teele saata. Aga kuhu jääwad lapsed? Kes kannab senni nende eest hoolt? Mees aga ütles: „Mine matusele, wõta kõige wäiksem laps kaasa ja jää sinna õõses. Kõik mina suurematega korda saan. Sugulased paneksid pahaks, kui sina matusele ei lähe.“ Justina oli sellega rahul; ta pani omale pühapäewa riided selga ja läks teele. Lapse wõttis ta sülesse.

Priido oli kõik aeg pärast lõunat rahutu ja ei teadnud isegi, mida ette wõtta. Ohtul läks ta kitselauta ja tegi seal õlgedega tegemist, korjas nartsud kottu ja pakkis nad ranitse sisse ühes petroleumi lambiga ja peitis siis ranitse heinade alla ära.

Kui pimedaks läks, andis ta lastele süüa, temal enesel jäi palufene taela tinni, ja siis saatis ta lapsed magama. Weel waatas ta lambrisse, kas lapsed juba magawad. Kui nad õõsel üles ärkawad, siis pole sest wiga, ega neil ial jänu polnud, teadsiwad nad jo ommeti, et wanemad nende kõrwal magawad. Temal ei olnud midagi karta. Kell oli parajaste ühelsa — kell nelj hommikul lootis ta juba kodus olla; siis on kõik tehtud ja keegi ei wõi tunnistada, et tema sel õöl kodunt ära oli. Nõnda peab see sündima. Järeilmõtlemist siin palju enam ei olnud. Kohad oliwad temal kõik tuttawad. Täna weel seisiwad tema waenlase hooned Eppleri krundi peal, täna weel. Homme ehk on kõik juba teisiti! Kui kõik nõnda täitmiseks walmis oli, siis tuli imelik rahu tema südamesse. Tasahiljusest läks ta toasti wälja, tasahiljusest tõi

ta ranitse heinade alt wälja ja läks läbi aia wainule. Waitne pime õõ kattis maad, ei tähte taewas näha, ega kuud. Mustad rasked pilwed katkivad taewast. Wiim oli tulemas. Kui ommeti see õõ weel kuim oleks — tuul oli kange — siis lähets mo plaan täide! Üht inimese hinge polnud kusgi näha, üksnes õõlindude fisa oli siin ja seal kuulda.

Kiirel, kindlal sammul rändas Priido edasi — temal oli õige pakk tee ees. Ja kui ta kättemaksimise töö korda läheb, siis wõib ta jälle wabamalt hingada — hommest saadik oleks ta jälle waba mees! Siis ehk leiab Priido Eppler jälle rahu! Pool teed oli juba ära käidud, kui ta mäe otsa jõudis. Ta jääb seisma ja waatab rahulise ümberringi; kuu paistab pilwede läbi — ta paar tähekest on taewas näha, tuul puhub puudes läbi — muudki tõi waitne. Aga mis see on? Mäe al näitse heledat walgust — suitsupilwed teewad kõik jälle pimedaks — aga nüüd suur leek — tulekahju, kirikutorn on tulepaistes näha, — oh püha Sumal, põleb, põleb kodu! Kõik wiimsest otsast, ja seal on tema majake, ja tema lapsed — — — ta lijjatab, hirm ja ehmatus panewad teda tarretama. Ta ei saa ennast liigutada, film waatab kolemat näitemängu al orus. Seal al põleb, wist tema maja, ja — tema lapsed ükshina — ükshina! „Appi, kõige wäeline Sumal, appi!“ Nõnda kisendab ta ja katsub ennast liigutada ja siis jookseb ta mäest alla, lõõtsudes ja wäriskes tõttab waene mees edasi, ikka edasi kuni ta üle ja üle higiga kaetud ja süda nii kangeks tussub, et ahwardab lõhteda, hing jääb kinni! Ta langeb põlwele peale, paneb käd kottu, palub surmaahastuseks. Ja siis ajab ta enese jälle püsti — edasi, edasi! Tulekahju läheb laiemaks, sädemed lendawad ühest katusest teise, aga aru ta ommetegi ei saa, kus põleb. Waimus kuuleb ta oma lapsi kisendawat ja näeb, kuidas suits nad lämmastab, kuidas nad ära põlewad — oh Sumal, ole mulle armuline! Kes peastab mo lapsed? Sgamees katsub ennast peasta niisugusel pimedal õõl! Tulekellad helisewad. Tema kõrwus tõlab: tuli — tuli — seda sina tahsid — nüüd on — ta läks — tuli — — — mo Sumal, ära mine minuga kohtusse, — nõnda kisendab ta taewa poole ja tormab tagasi koju poole, ta ainuke mõte on, kuidas edasi saab!

Wiimaks on ta külas — igalpool kisendamist ja hüüdmist kuulda, rahwas jookseb lähisegamine. Leek lõõb ta

tema majatesest ülesse, ta jookseb tormates läbi aia ja mõne sammuga on ta oma laste woodi ees.

Tema pea kohal rägiseb juba, ja suits tungib kambris, aga tema lapsed elavad veel ja magavad rahulise, käre hoolimata. — Ta kisub nad ärselt woodist välja, mässib tekkide sisse ja peaseb õnnelikult välja. Peastetud, peastetud, Sumalale kiitus ja tänu!

Hommit tuleb* ja päike paistab* mustaks läinud wäremete peale. Pea pool küla tuhaks muudetud; tult on küünist peale hakanud. Kõik leinavad ja kaebavad, kuid Priido Oypler mitte, ehk tül tuli kõige, mis temal oli, ära oli raisanud. Tema lapsed on teiste lastega mõisas — sel silmapilgul ei ole temal midagi teha. Tema lähed külast välja jalutama. Juba tema aimab, et Justina nüüd ehk tuleb. Kui ta natukest aega oli käinud, näeb ta Justinat teed mööda tulewat, laps käte peal.

„Priido,“ hüüab ta — „kas on tõsi — oh õnnetust! meie majate kõlgega, mis seal sees oli, on läinud, aga sina oled terve, ja ta lapsed, seda on mulle juba Teshwan tee peal vastu tulles ütelnud. Kaebata ei masta, aga raste on ommetegi õnnetust kannatada!“

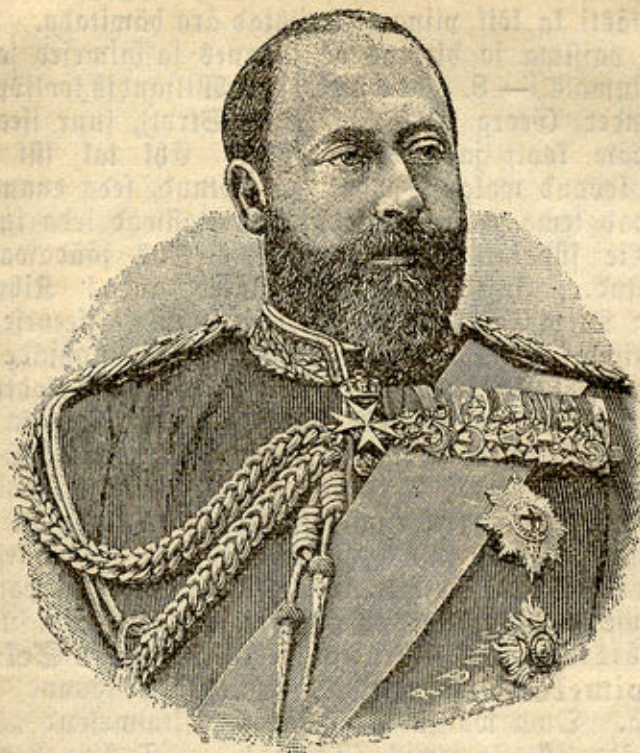
„Ära kaeba, Justina. Õnn! tuli ei ole mitte üksnes meie wara kaotanud, ta on ka kaotanud kõik, mis paha ja patune minu hinges oli. Paljud mõiwad selle õõ ära wanda. Mina aga tahan kõik oma eluaeg teda õnnistada. Miski, seda ütlen ma sulle teine lord. Nüüd tule laste juure.“

Justina pani mehe kõnet imels, waatas temale otsa ja hüüdis ehmatades: „Priido, kuidas sa välja näed? Üle õõ on sinu juuksed halliks läinud!“

„Ma usun seda, Justina, aga pole wiga, see on enemine hea. Mina olen üsna teiselt saanud nii seest kui väljastpidi — nii see peab ka olema, ja nüüd julgust, naene, julgust! Tuhha alla on maetud kõik, mis minu südamele rahu ei andnud ja minul tuleb see nõnda ette, nagu oleksin mina halwa unenõo pealt üles ärkanud. Tänahest päewast peale olen mina jälle teie päralt, armas naene ja armsad lapsed! Tule, anna wäikene poeg mulle kätte peale.“ Kende sõnadega wõttis ta pojakese ema sülest oma kätte. Siis wõtab ta Justina käest kinni, ja see waene ei teagi, mis temaga sünnib, ja nõnda rändawad nad, kelle warandus ära põlenud, küla poole, waesemad kui ial enne, ja ommetegi rikkamad kui nad olidwad.

Tagasiwaade.

28. augustil 1901 haawati surmawalt „**Ühisriikide esimees Mac Kindley**“ ja suri 14. septembril. Mõrtsukas oli anarhist, nimega Friedrich Niemann. Seda tõugu inimeste wõimaks Ameerikas 100,000 olemat. Mac Kindley on juba kolmas Põhja-Ameerika Ühisriikide esimees, kelle vastu kurjategijad surmariista on tarwitanud.

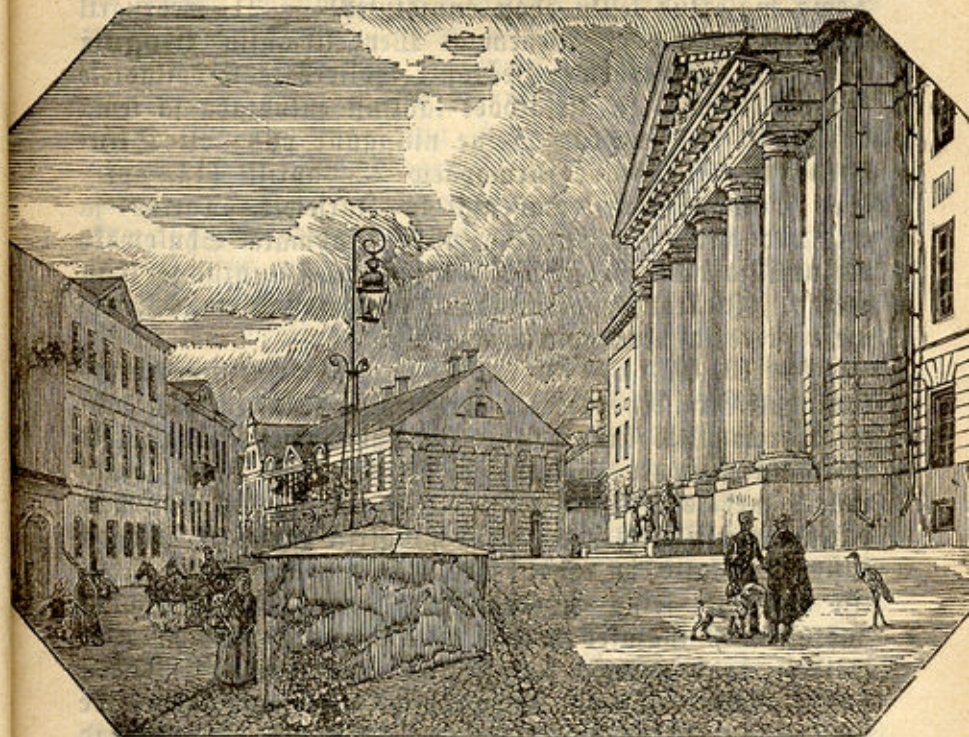
Inglismaa kuningas Eduard VII.

Nüüd* hakatakse ka juba Ameerikas anarhistide vastu wäijemaid abinõusid tarwitama. Anarhistid on inimese soo paised. — Anarhistide kaotamise küsimus wõetakse riigiwalisuste poolest ligemal ajal käsile. Soowime riigiwalisustele seks head õnne! — 5. septembril jõudis Wene Keisripaar Prantsuse maale ja wõeti toredal wiisil vastu. Majesteetid waatasiwad suurt harjutussõda, millest 150,000 meest osa wõttis. Waatepilt oli suurepäraline, misjugu ka Prantsusemaal esimest korda oli näha. — 27. septembril oli Wenemaal tähtjas mälestuse-

päew. Saja aasta eest andis Keiser Aleksander I. käsu wälja, et piinamist, mis inimese soole suureks häibits on, kohtudes enam ei tohi tarvitada. Piinamistega katsuti töt kätte saada. Piinajad olivad südamega inimesed. Alles Katharina II. ajal oli senat ise piinamiste koostamise wastu, sest et nad kartiswad kurjategijate armu nii suureks minewat, et õige inimene enam ei wõi elada. 27. septembril 1801 keelati piinamine ära ja 9. webruaril 1827 kästi ka töl piinamise riistad ära häwitada. Päite hakkas paistma ja hirmus õõ taganes ja inimesed said inimlikumaks. — 8. oktoobril suri Wiljandis kooliõpetaja Aleksander Georg v. Stryk (pime Stryk), suur iseennast ohwerdaw kooli ja nooresoo sõber. Eht tal kül enesel siin loodud walguist wastu ei wõtnud, seda enam aga põlesiwad tema waimusilmad ja puistasiwad seda tulust ka teiste südamesse, kus tema mälestus jäädawalt on finnitatud. Auu, kellele auu tuleb anda! Riibutagu pimega Stryki eeskujaga ka teisi samasugusele iseenele ärasalgamisele! — Saaremaa endine talurahwa asjade komisjar **Kojatski** mõisteti Riias 2-päewase kohtuasja arutamise järele poolteiseks aastaks wangirootu ja lootas töl iseäralised eesõigused ja õigused ja peab Saaremaa waldade heaks 2244 rubl. 15 kop. wälja maksma. — **Sõulufuul** on riigivalitsus riiklike sorra ja awalikku rahu alalhoidmises mitmed linnad, nende seas ka Jurjewi (Tartu) ja Riialinna, sõjaseaduse alla pannud. Walitsuse ammetnikkudel on nüüd erainimeste kohta suurem wõim käes kui muidu. — Endine Eesti **Karskuse Seltsi** **kehttoimefond** on ülemalt poolt käsu saanud, toost lahutada. Oma waranduse määras kehttoimefond „Karskuse-Sõbrale“ Jurjewis (Tartus). — Tallinnas hakkas 1. detsembril uus Eesti päewaleht „Teataja“ cand. jur. Pats'i toimetusel ilmuma. Lehel on rahulit ja mõislik toon; ka keele poolest wõib lehega wäga rahul olla.

Kui meie ministeriumide tegevust Wenemoal 1901 waatleme, siis näeme, et **Sisimeeste asjade ministeriumile** läinud aast wäga raske oli; näjahäda tegi temole palju muret ja saatis palju tööd. Rahwa toitmise mure langes uue seaduse järele täitsa walitsuse ammetnikkude peale. **Rahwaministerium** uuris selle järele, kust see tuleb, et siiski tubermangudes talurahwas majanduslikult tagurpidi läheb. Sasa rahaturult laenati 80 miljoni marka raudteede ehitamiseks.

Rahwahariduse ministerium töötas koolilolu uuenduse kallal, eht kül selles palju edasi ei jõutud. **Teedeministerium** jõudis Siberi raudtee ehitusega lõpule ja minister ise sõitis tööd wäga ama Ida-Aasiasse. **Mandschurias** on tee ehitamine alles käsil. **Kohtuministerium** on Siberisse saatmise nuhtlused muutnud ja uue kaelakohtu seaduse walmistamise kallal kangeste tööd teinud. **Põllutöö ministerium** tegi uute põllutöö alakoolide asutamises tubliste

Jurjewi (Tartu) ülikool.

tööd. **Ra** walmistati seadust selle wastu, et mõisad mitte alama seisuste isikute kätte ei langeks, waid et nad mõisnikkude kätte jääsiwad. **Sõjaministeriumis** oli sõjakoolide ümbermuutmine käsil ja **Mereministeriumis** ehitati esimene mee al sõitja wene, misugusid tulewikus weel õige rohkeste tahetaks juure asutada.

Jurjewi (Tartu) ülikooli-õpetaja prohwessor **Dr. Ferdinand Hoerschelmann** suri 20. jaanuaril ära. Tema oli aastast 1875 kuni 1901 siinses ülikoolis usuteaduse prohwessoriks. Enne prohwessori ammetisse

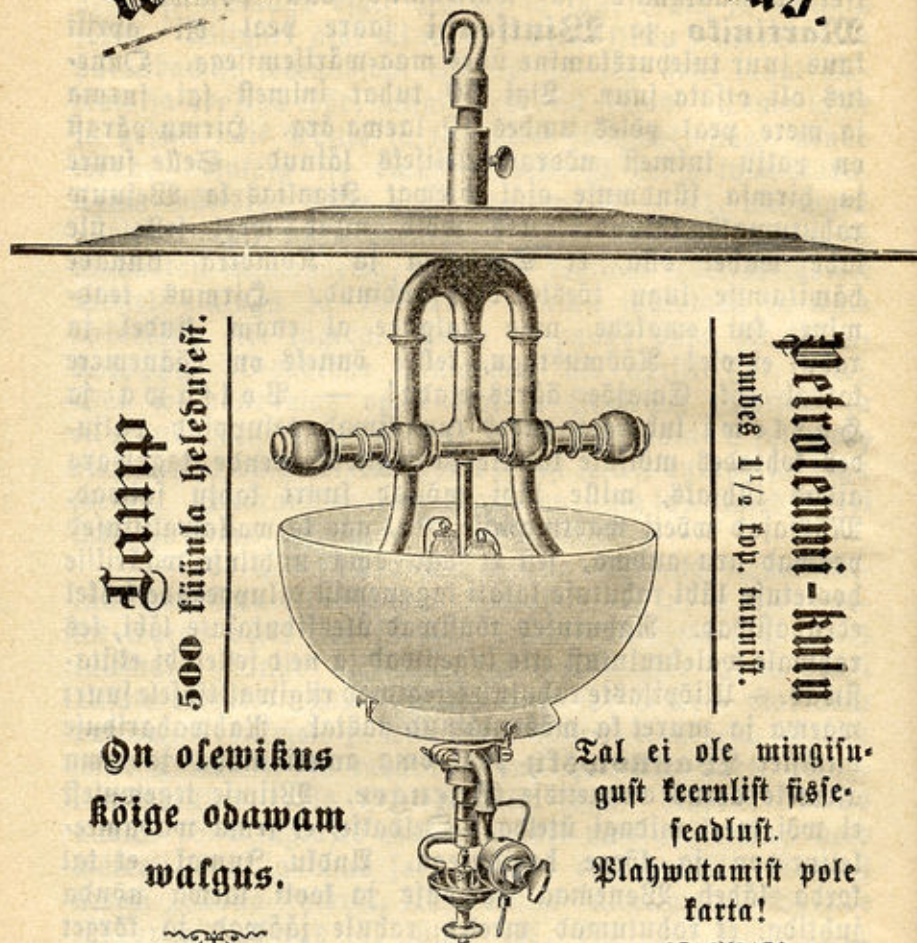
astumist oli ta kaua aega Wiljandi maafoguduse õpetaja. Tema jutlusti kuuldi nii siin kui seal hea meelega; omas olemus oli ta awalik ja lihtne ja wõttis Gestrirahwa edenemisest rõõmuga osa. Ka oli ta suur laulu ja muusika sõber. Wiimisel ajal oli ta Gestrirahwa kiriku lauluraamatu parandamise komisjoni esimees ja tegi selle kallal elawalt ja hoolega tööd, kunni see trüüsti ilmus. Tema lahke ja pehme wiis wõttis ka koolilaste südamed, nagu nende ridade kirjutaja ise omast nägemisest wõib tunnistada. Tema mälestus kestis edasi õnnistuses! — 21. webruaril pühitseti igal pool Wenemaal Wene kirjaniku **Gogoli** 50-aastast surmapäewa, iseäranis koolides lästi õpilastele Gogoli elulugu ja kirjatööde tähtsust jutustada ja tema kirjatööd ette lugeda. Teine niisugune püha oli **Shufowsky** 50-aastane surmapäew 23. aprillil (11. apr.). See wiimane elas omal ajal ka Jurjewis (Tartus) ja ei olnud sinise ringfondadele mitte tundmata. Shufowsky oli laulit ja oma tõlgete läbi wõõrast keelest tuntud ja lugu peetud. Iseäranis waimustawad on tema luuletused Keisri enese ja tema perekonna liigete kohta.

— 13. Märtsil suri Lõuna-Ahwrifa teemantite-tuningas Cecil Rhodes ära. Arwatakse, et kui ta kolm aastat warem oleks ära surnud, siis eht Ahwrifa sõda oleks tulemata jäänud. Osawa äriajamise läbi sai ta peagi rikkaks meheks. Oma rikkuse läbi sai Rhodes Kapimaa parlamendi liikmeks ja wiimaks ministrite esimeheks. Nõnda seisis poliitikalit ja rahalik wõim ühe mehe käes. Inglise walitsus seisis Rhodest selja taga. Rhodes kihutas aastal 1893 inglased musta meeste wastu sõdima; need wõideti ära ja maa sai Inglise omanduseks. Rhodest hakati „Lõuna-Ahwrifa Napoleoniks“ nimetama. Boeride wabartigid oliwad tal tülikas ees, sest nad lahutasiwad Inglismaa päralt olewaid maajagusi teine teiselt, ja pealegi oli Transwaalis suur kullasaak ees ootamas. Sõda algas. Rhodes lootis üht suurt wabariiki Lõuna-Ahwrifas asutada ja ise selle wabariigi esimeheks saada. Boeride wabadusearmastus ajas lõik tema plaanid nurja ja ta wajus surmawolda enne, kui boerid inglastega kottu sulasiwad. — 2. aprillil kell 1 lõunajal lasis ohwitseri ülikonnas olemisest eemale, kes mitte sõjawäe seisuks ei ole, 4 palku rewolwristi siimeeste asjade ministri, jäagermeistri **Sipjagini** peale. Kaks kuuli trehwasiwad ministrit nii raskesti, et ta tunni aja pärast suri. Tema asemele määrati

sekretär von Plehwe. Sipjagini tegewusel ilmusiwad mitmed seadused, mis maa omawalitsuste tegewuse piirid kitsamaks tegiwad, ja mitmed tubermangud kõwema poliitise ülewaatamise ja walwamise alla paniwad. — **Martiniko** ja **Wintjendi** saare peal oli aprilli kuus suur tulepurstamine ühes maa-wärisemisega. Sõnetus oli otsata suur. Ligi 30 tuhat inimest sai surma ja mere peal põles umbes 19 laewa ära. Firmu pärast on palju inimest nōdrameeleliselt läinud. Selle suure ja hirmsa sündmuse ajal olewat Itaalias ka Wesiw rahutumaks läinud. Kes wõib nüüd weel selle üle kahe wahel olla, et Soodoma ja Komorra linnade häwitamise lugu tõeste on sündinud. Firmus teadmine, kui emalene maa jalgade al enam kindel ja rahul ei ole! Rõõmustagu, kellel õnnets on Läänemere kaldal eht Emajõe ääres elada! — **Poltawa** ja **Sarkowi** tubermangudes tungiswad talupojad paljudes kohtades mõisate kallale ja tegiwad nende tagawara aidad tühjaks, mille läbi mõisad suurt kahju saiwad. Mässajad wõeti wastutamise alla, aga ka wassawalitsused peawad aru andma, sest et nad oma nuhtluse wäärilise hooletuse läbi rahutuse laiali lagunemist talupoegade keskel edendasiwad. Rahutused tõusiwad üleskõhutajate läbi, kes rahwale walekuulutusi ette lugesiwad ja neid sellel läbi elstisiwad. — Üliõpilaste rahutused tegiwad riigivalitsusele suurt waewa ja muret ka mõõdaläinud aastal. Rahwahariduse minister **Wannowsky** pani oma ameti maha ja tema asemele astus ammetisse **Saenger**. Wiimse tegewusest ei wõi weel midagi ütelda. Seldatakse, et tema wabameeleline on ja tõrge haridusega. Andku Jumal, et tal korda läheb Wenemaa hariduse ja kooli laewa nõnda juhtida, et rahutumad meeled rahule jääwad ja kõrget riigiammetnikku hariduse töös hakkawad aitama. Nüüd on see töö ja ei wõi mitte muudu korda minna ja tehtud saada, kui lõitide haridussõprade toetamisel. Koolitöö edeneb ainult rahus. Kus rahwas hakkab mässama, lõik õnn seal peab kaduma.

Transwaali werine sõda jõuubis mai kuul s. a 32 kuuse wältuse järele, lõpule. Kaks wabariiki — Dranse ja Transwaal on täitsa laastatud ja boeride elumajad tuhahunnituteks muudetud. Tuhanded miljonid rublad kulutati Inglise poolt, et boerid oma alla rusuda. Kui palju perekondasid nutab nüüd Inglismaal oma isasid

Washingtoni walgustus.

Petroleum-lamp
500 küünla heledusest.

Petroleum-lamp
umbes 1 1/2 top. tunnist.

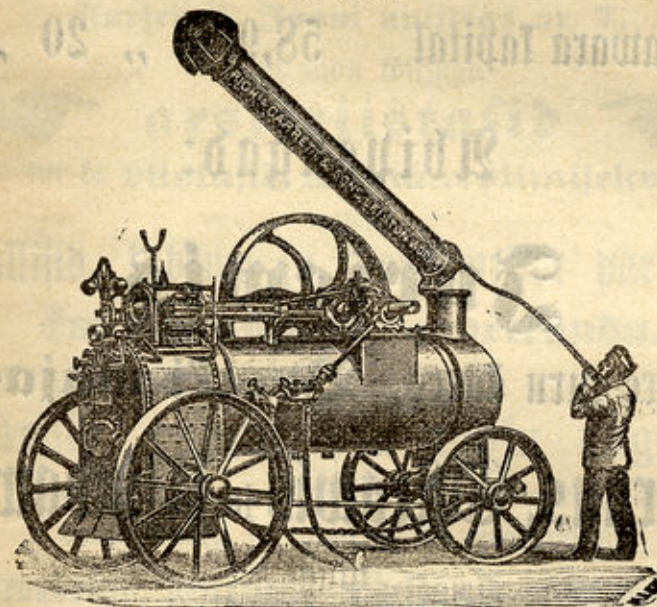
On olemikus
kõige odavam
walgus.

Tal ei ole mingisugust
keerulist sisse-
seadlust.
Plahwatamist pole
karta!

Meie oleme selle juba enam kui 100 asutuses
sisse seadnud, mille üle meil esimesenumbri tunnis-
tused kae pärast on.

Langensiepen & Co., Riias,
gr. Königstraße № 32.

Ed. Behder, Riias,
Karlstraße № 11,
põllutöö masinate ja riistade ladu,
soowitab

aaurukatlaid ja rehepeksu masinaid

kõige paremast wabrikust Richard Garret & Sons lim. Veistonis
(Inglismaal).

Uus isetöötaw ettepaneja auru-rehepeksu
masinatele „Vertuschi“ patent.

Hobuse jõunga aetawaid rehepeksu masinaid
kõige uuema ehituse wiisiga.

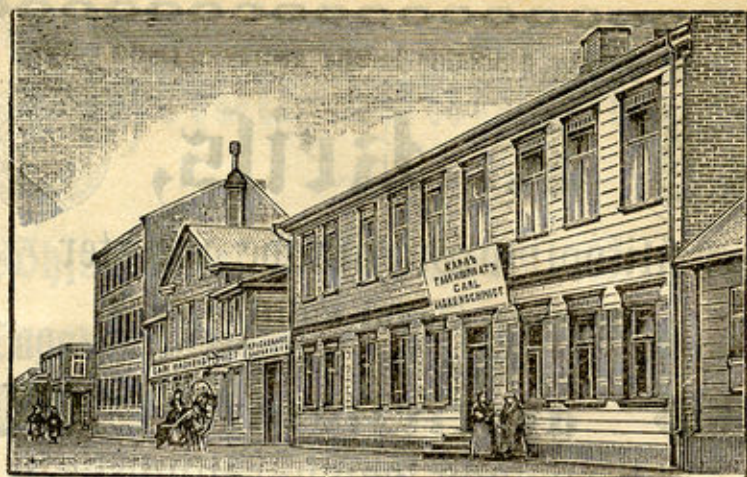
Mitmesuguseid

wiljapuhastamise masinaid.

Teeksimasinaid mitmes suuruses.

Uued koorelabutajad
„Planet“ ja „Zenith“.

ennast kroonida lasta enne oma surma. Mis on siis nüüd sündinud? Rahu on tehtud. Kes on kaotanud ja kes on võitnud? — Ajalehtede äärele võime ütelda. Võidust ja kaotamisest ei või siin kummalgi pool juttu olla. Mõlemad olivad sellest rahupidamata verisest võitlusest väsinud ja igatsevad rahu. Misjugu ste tingimistega rahu tehti, see kõik on veel nõnda ütelda boeride ja inglaste saladus. Et see rahutegemine boeridele mitte häbistaw polnud, on juba sellest näha, kuidas boeride kindralid Inglismaal vastu võetasse, nagu vägimehi, kelle sõprust inglased igatahes igatseb. Kaks waenulist on sõbraks jaanud ja sellest on näha: **nõrgem on võitnud** ja sellega ühtlasi ka **õiguse ja Jumal.**

Karl Hackenschmidt'i aauruga wärwimise wabrik

Jurjewis, Laatsareti nultšas nr. 1 kuni 7.

Wabrik on asutatud 63 aasta eest.

Ministeriumi suur hõbe auuraha.

Toimetab

Kraasimist

nüüd uue suure korraliku ja täieliku sisseseadmise läbi, nii et igaüks warsti korda saab ja mitte tühjalt tagasi sõita ei pruugi.

Retramise wabrik

on väljaproovitud kõige paremate, uuemate leiduste järele walmistatud masinatega sisseseatud, nõnda et võimalik on kõige peenemaid ja kõige jämedamaid ühetaolisi lõngasid fedrata. Korutamist toimetatakse 2, 3, 4, 5 ja 6 keeruliseks.

Magu rahwaste meres sel aastal siin ja seal suured kottupõrkamised olnud, nõnda ka looduses. Sõda Wilippi-nide saartel, sõda Venezuelas — rahutused Hiinas, rahutused Baltani poolsaarel, waen Aftas, waen Ahwritas; maawaristamised tormid ja rasked wihmasadud paniwad inimesi kohluma. Ka meie wäike kodumaa waatab turwalt tulewiku sisse, sest liig märg taewast ahwardab ta lõituse lootust täitsa kaotada. Eesti ajalehtedes waideldakse kangeste ministeriumi-koolide pärast; ühed soowitawad neid, teised on neile wastu. Igalühel on omad põhjused. Ka witsahirmu ehk ihuliku larištuse pärast on lehed teine teisega karedaste wõitlemas. Ühed ütlevad:

Karl Hackenschmidt

Jurjewis, Laatsareti nultšas nr. 1 kuni 7.

Rudumise wabrik

toob riidet 1 kuni 3 aršhinat laia ja igat kirja ja moodi. Suured rätikud kootakse igas lauses ilma kehtõmbujeta.

Wanutamise

ünnib auruwäel igasuguste kangaste ja rätikute juures kõige paremal wiisil, ning on võimalik toodud töösid weel jelsamal päewal fätte saada.

Willased ja poolwillased riided,

kodufootud ja poeriided saawad tülkides wõi ka terwelt kõige ilusamate wärwidega korralikult wärwitud ja defateeritud, nõnda et nendesse wihmaplekkisid ei tehti ja läit mitte ei kao. Siidijed ja poolsiidijed kleidid, rätikud ja pitsid ei saa mitte üksnes kõige ilusamate wärwidega wärwitud, waid saawad ka kunstiteel rohtudega pestud ja ilutöös korrapäraselt kaunistatud.

Terwete palitoode ja uniwormide wärwimist.

toimetatakse nii, et nad pärast mingil moodul märja wõi kuiwa läbi ennaft kofku tõmmata ei saa.

Lahtiseid willu, willast lõnga

wärwin kõigis wärwides ehk ja igas karwas, nõnda kui neid pöranda riiteks, wooditekkideks, saani- ja wanritekkideks tarwis läheb.

Riiete trükkimist

willaste, poolwillaste ja siidirätikute pääle toimetan kõige uuemate ja ilusamate kirjadega.

Linase riide wärwimist ja trükkimist

kardinate ja kangaste pääle, sinise põhjaga, toimetan nii, et nad jugugi ei pleegi.

Wäändsed hinnad on endistest hindadest odawamad.

witsahirmu on tarwis, wähemast lastekaswatamises, teised jälle wastawad: witsahirmu kadugu, sest ta on häbištaw ja teotaw, lõik tehtagu lahke sõnaga ja tasase maenitsemisega, nii kodus, koolis kui awalikus elus.

Reikri Aleksander I. käsul aastal 1802 a. asutatud Tartu ülikool pühitseb tänawu oma 100-aastase kestuse mälestust. Uima mater Dorpatensis (Tartu helde ema) wõib uhkusega togasti waadata oma tuhandate poegade peale, keda ta omal pikal eal teaduse piimaga nii ellaste ja rohkeste on kosutanud ja kaswatanud. Ka põhjalik ümbermuutmine aastal 1891 ei jõudnud tema elurammu

raugendada. Meil Gesslastel iseäranis on asja sellest rõõmustada, et alma mater meie pinnal ja keskel oma õnnistuskirikast hariduse ja teaduse tööd on teinud ja poegi sünnitanud, nagu on: Dr. Fählmann, Dr. Kreuzwald, Dr. Hirsch, Dr. Karell, Dr. Hurt ja hulk teisi tähtsaid mehi, kes rahwa hariduse töös palge higi sees endid on waewanud. „Helde ema“ ei ole mitte ütspäänis tulu toonud meie kalli kodumaale, waid ka suure kuulsa riigi ra'ale, isegi Saksamaale, kus praegugi veel mitmed meie ülikoolist läbi käinud õpetatud mehed tööd teewad ja meie ülikoolile auuks on. Iga algkooli laps Saksamaal teab Tartust, et ta Emajõe kaldal seisab ja et kuulus tähetundja

Jurjewis, Suurel turul nr. 8.

Peterburgi magasin.

Suur eestirahwa riide kauplus

ja

meeste- ning naesterahwa

walmis riiete ladu.

Soowitame igal ajal oma auustatud ostjatele odawa ja kindla hinnade eest: kõiksugu pruudi ja leeri-laste ehtid, meeste ja naeste kasuka-riiet, pükskin, kraenahad, lõimed, suured willased ja siidi rätikud j. n. e.

Walmis riiete ladus

saawad tellimise peale meeste- ja naesterahwa riided, jakid, palitud, kasukad j. n. e. odawalt ja korrapäralt walmistatud.

Auupakkikult

R. Fischmann,

Jurjewis, Suurel turul, Naatuse wastu.

Mädler oma „taewateaduse“ Tartus kirjutas. Tema teise „aastasaja“ sisse astudes soowime Tartu ülikoolile, kui ka teise nime all, õnne ja pikka iga. Elagu, kaswagu ja õitsegu alma mater ja kaswatagu meile ka täesolewal aastasajal rohkesti tangeid poegi, kes tõsiduse eest sõdimad ja õiguse eest wälja astuwad.

Täna wune aasta on iseäranis rüas riigipeade wõerisli- kaimistest. Enne täis Prantsuse wabariigi president **Doubet** Peterburis ja juuli-kuu lõpul jõudis Saksa keiser **Wilhelm II.** Tallinna alla suuri merewäe harju- tust vaatamas. Meie keiser täis ka Tallinnas, kus teda waimustusega wastu wõeti. Merewäe harjutused oliwad

A. Danziger'i

auruga wärwimise

ja

keemikliku pesemise koda.

Töö wastuwõtmise koht Jurjewis
Ed. Friedrich'i

juures Riia ja ueturu-nulitsa nurga peal, Thuni mäe all.
Kõiksugused willased ja poolwillased kangad saavad
wastu wõetud:

Wärwimiseks eht wastupidawate wärwidega, ilma
et riie headus rifutud saaks.

Wanutamiseks, mille läbi mitte paksult koetud kangas
paksuks saab ja lõngad willa päale wanutamiseega kinni
laetud. Kangeks tegemiseks, kelle läbi wanutud kangal nii-
sama nagu paksul poolkalewil will saab taseks triigitud,
nii et kudu nähtawale ei tule.

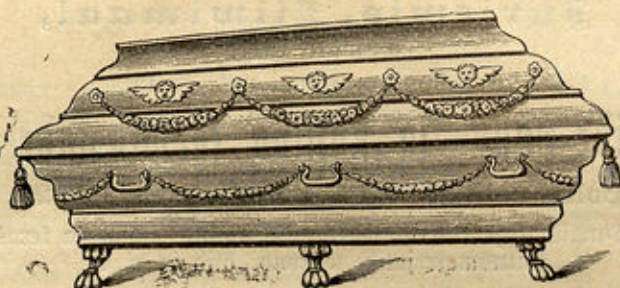
Pressimiseks ja dekateerimiseks, mille läbi kangas
laiali tõmmatud ja hiiilgawaks tehtud saab, pidades ennast
enam kofku ei tõmba ja kangeks tegemisel enam käbaraks ei saa.

Päale selle teatan oma auusatele töö andjatele, et
minu juures kõik kangad, mida wärwida ja wanutada las-
taks, tubliste ära pestud saavad, nii et lamba rasw ja
õli, mida kujukad tarwitawad, ära aetud saab ja sellega
ta pahemaksjaamise ja wärwi kadumise eest hoitud saab.

Töö wastuwõtmise koht Jurjewis
Ed. Friedrich'i juures, Thuni mäe all.

suurepäralised, mille sarnaseid eht ka Tallinn esimest korda
sai näha. Keisri Majesteedi wastuwõtmiseks aga oli linn
toredaste ehitatud lippude ja lillepärjadega. Tallinn-
lastele jääwad Keisrite päewad unustamataks.

Australia ligiduses olewal saarel „Uue Meremaa“
on John Balens ja Richard Seddon nõuaks wõ-
nud seltskonna elu nõnda korraldada, et seal miljonärisid
ega kerjajaid ei tohi olla. Kuidas loodawad nad seda
korda saata? Nemad tahawad maksusid sissetuleku suuruse
järele wõtma hakata. Mida suurem sissetulek, seda suure-
maks läheb maks protsendi arwu järele. See on üks
tütt. Teine on, et kroonu maa erainimeste käest ära ostab

H. Sülk'i

puusärfide ladu Jurjewis,

Raatusse nulitsas nr. 5,

soowitab oma ilusad toredaste tehtud

õhufindlaid puusärfisid

odawa hinna eest.

Maamid ja lühtrid seisawad mak-
suta pruukimiseks.

ja siis maaelanikkudele igaweseks ajaks rendi peale
annab, aga rent ei tohi kõrgem olla kui 4 protsenti
maa väärtusest. Kolmandaks anti igale kodanikule (ka
naesterahwale) walimise õigus. Kahesja tunniline töö-
päew on sisse seatud. Tööliste korterite muretsmise on
walitsus oma peale wõtnud. Walitsus ja rahwas on üks
ja seesama. Koolitamine sünnib wabas waimus. Mende
ja teiste sarnaste siseseadmistega loodawad Uue-Meremaa
elanikud seda ideali kätte saada, et neil „miljonärisid ega
kerjajaid ei tohi olla.“ Eks me näe! — — — Uue-
Meremaal purtskawat üks palawa wee hallikas teemat
wet 800—900 jalga kõrgele.

J. G. Faure,
Jurjewis, Liwimaal,
 asutatud 1847.

Kest-Kontor: Solmi uul. № 14.

Kõikide põlla- ja kästöö tarwiasjade ladu

Solmi uulitsas № 14 ja Kaubahoowis № 21.

Põllutöö-masinad ja riistad, wäetamise nõuud, raua- ja terasfekaup, ehitusmaterjalid, wärwid, õlid ja n. e.

Masinafabrik, rauawalamise ahi ja katalsepa töötuba

„Franzenshütte“,

Solmi uul. № 4.

Jseäraliseb asjad: põllutöö, wiinapõletamise, õllepruulimise ja faagimise masinad, lokomobilsid, rehespeksmise masinad, kõiksugu piima-tallituse abinõund, jahwatamise weskid, kõiksugu paranduste toimetamine.

„Franzenshütte“ traadiwalmistamine

Jseäraliseb asjad: rauased ja puused nutmoodi woodid madratsitega wäetatud ja tšingitunud wedrutraadid.

Rohu- ja wärwikauplus

Solmi uulitsas № 2.

Komisjon ja kaubasaatmine.

Järgmistel asutustel on asetäitjad:

Tulekahju kinnitamise Selts „Wolga“, Moskwas.

Elukinnitamise Selts „New-York“.

Portland-tšementi-fabrik — Port-Kundas.

Subjaahi „Tamsal“.

Mac Cormit Harrething'i Co. masinad Tšigagoss.

Atšja-Selts B. J. Winner, Peterburis.

Prantsuse maal paneb riigivalitsus kõik kiriku koolid linnu, selle põhjendamise, et kiriklised koolid rahwa üleüldist edenemist taksistawad. Mõnes kohas pandi ägedaste wastu, aga walitsus ei näi enne rahule jääwat, kui ta oma töö lõpule wiinud ja seaduse täitnud.

Soomemaal rändab iga nädal hull inimesi wälja Amerikasse, kus neil juba ammu saadik suur asutus on (Kalewan konfa).

Sarlaki haigus hakkab iga pool maad wõtma. See tuleb enamiste jellest, et inimesed ettewaatamata on. Sagedaste lantakse ka piimaga haiguse idud edasi. On

G. Bernstein'i

uus Riia auruwärmimise wabrik ja keemialik pesemise koda,

Jurjewis, Raatuse uul. nr. 18–20.

Sinnad on 1903 aastal järgmised:

Wanutamise, wärwimine ja pressimine	10	l. küümar
Wanutatud asjade wärwimine ja pressimine	10	" "
Wanutamata asjade wärwimine ja pressimine	8	" "
Poolwillase riide wanutamine ja pressimine	5	" "
Täiswillase riide wanutamine ja pressimine	4	" "
Raamimine ja pressimine	3	" "
Pressimine üksi	2	" "
Siidirätikute pesemine ehk wärwimine	25	tüft
Lahtiharutatud undrukud, mustad	15	laid
Lahtiharutatud undrukud, kõik teised wärwid	20	" "
Trükkimine iga laia päält	10	enam
Willase lõnga wärwimine mustaks	15	nael
Willase lõnga wärwimine kõik teised wärwid	24	" "
Vinast niiti igas wärwis	20	" "

Päale selle olen ma, et oma auustatud töötarwitajate soowile wastu tulla, keemialiku pesemise koda siseseadnud, milles kõige paremad wäljamaalt toodud masinad töötawad, nii et ta kõige juurem selle-jarnane asutus siin linnas on ja mul mõimalik on kõiki sellesse jaos-konda puutuwaid töösid kõige paremini ja kõige odawamini ära teha.

Walged leeri-, pulma- ja pallikleidid, kui ka meeste-rahwa riided saawad lahti harutamata pestud ja pleegitud ehk wärwitud, ilma et wärw sugugi muutuks; ka saawad jalg-waibad, laundlinad, woodiwaibad, tikitused j. n. e. keemialikult puhastatud ja soowi päale pleegitud ning wärwitud nii oda-wasti, nagu see siin weel pole sündinud.

Auupakkutud **G. Bernstein,**
 auruwärmimisekoja omanik.

Raatuse uulitsas nr. 18–20 omas majas.

Palun adressi tähele panna.

Kes sellel sama töö eest rohkem tahab makssta, mingu teise wärwija juurde! Kes riiete wastuwõtmise ja saatmise eest oma kallist raha asjata tahab wälja anda, see saattu oma riie Riiga!

tüdruk, kes sarlaki haiget rawitseb, pesemata kätega lehma lüpsnud ja see piim saadetakse müügile, siis wõib sellega ka sarlaki haigus laiali laotatud saada. Sel wiisil olewat juba mitu perekonda nimetatud haiguse peresse saanud. Sellepärast on ettewaatamist väga tarwis. Kui ise ei hoi, ega siis Sumal ka ei hoi, hoiab ise, siis hoiab ka Sumal, sest miks meile muidu mõistus loodi! On sarlaki haigus majas, siis lõpetatagu läbitäimine teistega ja pandagu arstide eeskirja terawaste tähele, ja kui haigus möödas, siis wõetagu põhjalik puhastamine käpse. See maksab ka teiste külgehaakawate haiguste kohta.

Hõbe auraha.

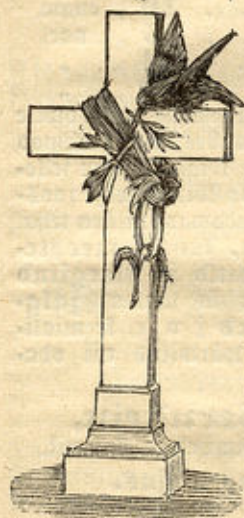
1. auuhind suur hõbe auraha.

1893 aastal.

C. D. Jesta, Jurjewis,

Maarja nultitsas № 21/23, wastu Cesti kirikuaiada.
Kiwiraidumise, graniti ja marmorikauba wabrik,
walgewase- ja rauawalamise wabrik.

Suur lukusepa töökoda.
Hauakiwide ja mälestuse sammaste
walmistamine kõigist pruugitawatest
marmori ja graniti seltsidest.
Graweerimised ja päälkirjad
walmistatakse kõige kiwiseltside ja
metallide sisse.

Hauaristid

mitmesugusest rauast.

Wannikud metallist, aiapingid ja
rauast aidasid kõige odawama hinna eest.

Tellitud tööd joonistuste järele saawad
korralikult ja ruttu tehtud.

Parajal ajal usklik. Üks suurtsugu ja auus-
tatud mees tahtis ühe rikka talupoja käest suurt summa
raha laenata. Talupoeg ei tahtnud laenata ja ütles:
„Mina laenaks küll, kui üks mees seda mulle mitte ära
ei olets keelanud.“ — „Kes see kelm siis on? —“ „See
on Jeesus Siirat, kes tungiwalt maenitseb: „Ära laena
sellele, kes sinust wägewam on; ja kui sa temale laenad,
siis usu, et see summa on kadunud.“

Aeg ja igawene. Üks lobasuu küsis õpetaja
käest, mis wahel küll aja ja igawese wahel wõiks olla.
„Kui mina omale aega wõtaksin,“ wastas õpetaja, „Telle

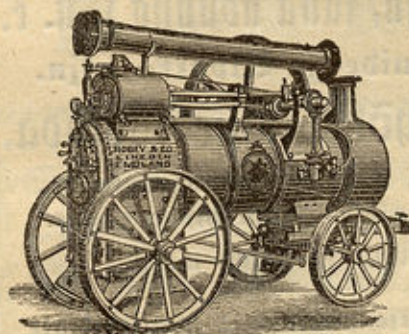
Langensiepen & Co., Riias,

gr. Königsstraße 32.

Masinate ladu ja tehnikatööde äri

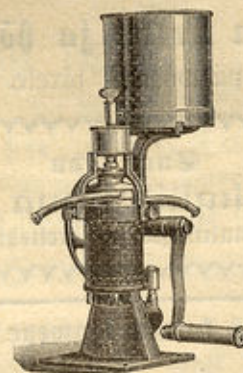
Robey & Co., Ltd

asemit ja ladu Linnkolnisti.

Loikomobilisid
ja
aururehepeksu
masinaid
raudraamidega.

Swea
koorelahutaja.

Swea
koorelahutaja.

Sgaüks, kellel koorelahutajat tarwis on, sellele
on kõige kasulikum, kui ta

Swea koorelahutaja

ostab, kes hästi piima koorib ja ka oma lihtsa ja
praktilise sisseadmise pärast kõige wastu pidawam
piima koorimise masin on.

Joh. Eschscholk

Jurjewis,

uueturu nultfas nr. 10.

Kuld- ja hõbe asjade magasin ja töökoda.

Suur ladu

kuld- ja hõbe asju, laua nõunfid j. n. e.

Melchior, Alfenide ja Alpakka asju.

Kuldamise ja hõbetamise töökoda.

Wappide, kroonide, nõõpide, monogrammide, kontremarkide, medaljede, aunähtede j. n. e. pressimine üksikult ja hulga wiisil.

Tellimised toimetatakse puhtalt ja maitserikkalt

Ostan kulda ja hõbedat päewakurfi järele.

Suur ladu

kallid kiwa

loomulikkusid ja järestehtud.

seda ära seletada, siis tulufis igawene ära, enne kui Teie minust aru saaksite."

Peatöö. Talupoeg tõi õpetajale metsast hõrgadega koorma puid ja nõudis selle eest ühe kuldna.

"Seda on liig palju!" hüüdis õpetaja.

"Õpetaja herra," ütles talupoeg, "Teie lasete jo ta matmise kõne eest kuldna maksta, ja see ei tee Teile suurt waewa."

"Ja, mo armas talupoeg, see on peatöö!"

"Nõnda siis mõtlete Teie, et minu härjad eht saba-dega koormat weatwad?"

Ewald Freymuth

Jurjewis,

Rühn'i nultfas nr. 1,

soowitab linast-, poollinast-, buldani-, kalliko- ja rootsiriet ning kõigeparemat

möldre wõrk-riiet.

Jurjewi apteegi-kauba, rohu- ja wärwi-kaupluse kontor.

F. G. Saure, Jurjewis,

Holmi nult. nr. 2,

soowitab

apteegi kaupa ja rohud

tui ka oma kuulsat

lõnga- ja kanga-wärwid

kõige odawama hinnaga eest.

Jätkemühjad saawad iseäranis kõrged protsentid.

Paulus Lutheruse usuline. Munk sai omale piibli ja hakkas sealt seest lugema. Kui ta selle salmi leidis: "Siis arwame nüüd, et inimene õigeks saab ilma täsuteadeta, ainult usu läbi," hüüdis ta ehmatahes: "Mo Jumal! kas siis asi juba nii kaugele on jõudnud, et isegi ta apostel Paulus Lutheruse usku on heitnud!"

Teine weeputus. Üks õpetaja kaebas halwa kommete üle inimeste keskes.

"Jah", wastas temale teegi, "Jumal läkitas tõeste teise weeputuse maa peale, kui tema esimese ajal ära ei olets näinud, et see midagi ei aitanud."

Turjeu.

Eluima pölu- ja käftöö
edendamise Seltsi kättuse kiri.
Turjeu 26. Augustil 1886.

Turjeu.

Kuldsepp

Johannes Kolk

Turjewis, Kütli nultsas nr. 8.

Kallikwide, Kuld ja hõbeehete

suur ladu,

hõbeasjad ja hõbelusikad ja noad suurel arvul
ja kaunis väljavalikus.

Iga töö vastuvõtmine ja kiire toimetamine, iseäranis

kaasawaraks ja pidukingitusteks

kõige odavamal hinnal eest.

Suur kallikwide ladu, mis veel ehteks ei ole
walmistatud, granati- ja hõbeehed. Walgemetalli-
asjade (alferid ja melhior) ladu. Esimest sorti kaup
walge alusmetallidega. Kuldamise ja hõbetamise
töötuba. Kõige peenemate wappide ja tähtede walmis-
tamine ja kõikjuga sisseleikamise tööd (graweermised).

On saada igatsugu joonitusi ja eeskirju. Wõtan oma
peale kõige peenemate wappide, nimetähtede ja tähtede
walmistamise ja sisseleikamise kividega pitsersõrmuste sisse.

Walmistatud tööde modelid (wormid) on waatamiseks käe
pärast. Osta kulda, hõbedat, rahatükke ja wana-
aja asju täie hinnal eest.

Taewa ukse ees. Sakslane: „Ma tahan tae-
wasse, püha Peetrus!“

Püha Peetrus: Kas Teie puhastamise tules juba olite?

Sakslane: „Ei olnud, aga olin abielus!“

Püha Peetrus: „Sellest on küll, astuge aga sisse!“

Teine Sakslane: „Noh, siis wõin ka mina ühes sisse
lipsada!“

Püha Peetrus: „Miks siis? Kas teie ka abielus olite?“

Teine Sakslane: „Oh Jeesus! Abielus! ja kas
weel! Kaks korda!“

Püha Peetrus (lööb ukse kinni): „Onnetumad lasen
ma sisse, aga mitte narrisid!“

Langensiepen & Co.,

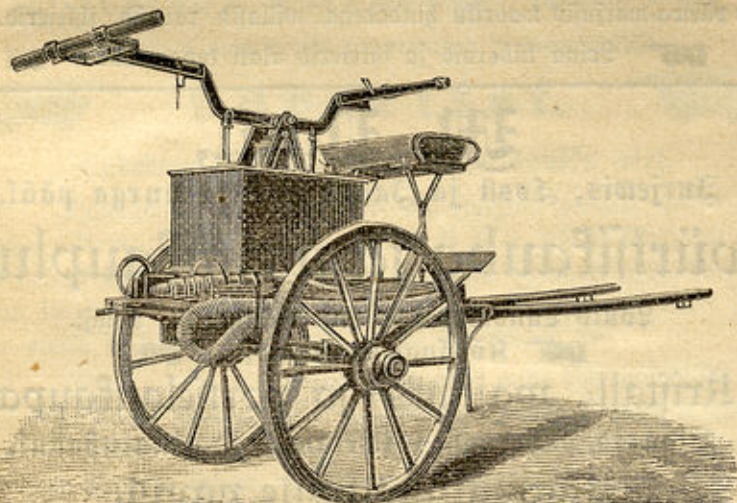
Niias, gr. Königstraße № 32.

soowitawad ladust:

käsi- ja jõu pumpasid,

aaurupumpasid, tulepritsisid, aiapritsisid,

kanepist- ja gummi-torusid, pritsimeeste riistaid,

petroleumimasinaid

Herkules,

aaurumasinaid, elektrimasinaid, aaurukatalde

jagusid j. u. e., kõikjuga tööriistade masinaid,

gaasikutte- ja feeduriistu, eelektriwäe tarwi-

nõusid, igatsugu

tehnikalist masinaid ja riistu,

ilma väljawõtteta kindla ja paraja hindade eest.

K. Stahlberg,

Kübara-, mütsi ja naesterahwa kübarate äri,

Jurjewis, Uueturu uulitsas nr. 7,
ajutatud 1862 aastal.

Suur ladu meesterahwa wilt kübaraid, nahl- ja riidest mütsisid, niisama kõiksugu uniwormi mütsisid, gurtseid, tsilindrid ja n. e.

Alati tagawaral naesterahwa öle-, wilt-, spitsi-kübaraid, niisama muffedid ja kraesid mitmesugusest nahast kõige uuema moodu järele. Wäplikaid ja jahimütsisid, karwakingasid, kindaid, wihma- ja päewa-warjusid wabriku hindadega, willasid rättsisid, shleierid.

Veina kübaraid ja shleierid alati tagawaral.

M. Paul,

Jurjewis, Lossi ja Jaani uulitsa nurga pääl,
würtsikauba ja weinikauplus

Louis Lundmann & Ko. weiniladust, Riiaist.

Kõiksugu mainasaju.

Kristall-, wajanfs- ja portselankaupa.

Sigarid, paberosi, suitsetamise ja ninatubakat.

Raamatukõitmise pappi.

Beenikesi ja lihtsaid wajanfs- ja kristall asju üüritakse igas juhtumises. **Kohwi põletamine**, kõik sortisid kohwi alati wärskest põletatud, jahwatatult ja jahwatamata, häid puhtaid figuriid.

Nad seletawad teine teisele pühakirja. Kord sai talupoeg nurme peal koolmeistriga totku. „Kas Teie, koolmeister, jääte selle juure, mis Teie eile lastele õpetasite: kui teegi sind lõõb parema põse peale, siis anna talle ka teine põst lõõmises?“ Koolmeister kostis: „Sealt ei wõi ma midagi ära wõtta ega sinna midagi juure panna. Nõnda on ewangeliumis kirjutatud.“ Ja nüüd andis talupoeg koolmeistrile kõrwalopsu ja veel teise ka, sest ta oli tema peale juba ammu wihane! Kõbe sõitis mõisnik ratsa sealt mööda ja metsawaht kaasas. „Waata ommeti järele, Joosep, mis need kaks teine teisega seal teewad.“ Kui Joosep tuli, andis koolmeister, kes tugew mees oli, ka talu-

1898 suur kõbe aauraha Põhja-Liivimaa näitusel Jurjewis.

1890 l. aauhind.
Keiserl. Liivimaa
tulutarbelise ja
majanduslike sot-
siet. brongis aaur.

1895 l. aauhind.
Aleksandri Wene-
maa põllutöö
näit. Moskwa
suur ko. aaur.

1890 l. aauhind.
Põllutöö ja riigi-
maade ministe-
riumi brongis
auraha.

Põllumeeste!

Jurjewi pudrette-wabrik

joowitab oma hääks tunnistatud hinnawäärilist

podrettet.

Pudrette täidab täiesti landasõnniku aset.

„Landasõnnikuga võrreldes on Jurjewi pudrett umbes 10 korda rikkam wõworihapust, umbes 6 kord rikkam lämmastikust ja umbes 2 korda rikkam kaalust. Pudrette on päale selle haisuta, peen kui pulber ja hõlbus wäljakulwata.“ (Riia politehnikumi juures olewa katsejaama otsus 12. oktoobrist 1895 nr. 69).

„Nr. 2 proow on Jurjewi pudrette, mille ühesuguselt jääwat omadust küllalt kiita ei wõi. Et sel wäetusainel nii palju lämmastikku ja wõworihapust sees on, et ta peen on ja haisuta, siis on Jurjewi pudrette wäärt, laialist tarwitust leidma.“ (Herra prof. Dr. Thoms'i otsus Balti nädalalirja 35. numbris a. 1894, 633 lehek.).

Pudrette on üleüldine sõnnik.

Pudrette käib kõigist teistest sõnnikutest üle.

Pudrette on asjatundjate poolt igasugusele wiljale kõige paremaks sõnnikuks tunnistatud.

Pudrettel on järgmised jaod: lämmastik, wõworihapu, kali, magneesia, lubi ja päale selle umbes 65% põlewaid orgaanilisi jagusi (lämmastik). Selle kohta pikemat seletust palume Olewiku nr. 28 1894 tähele panna.

1896 l. aauhind.
Keiserl. Liivimaa
tulutarbelise ja
majanduslike sot-
sieteebi kõbe aaur.

**Pudrette müügikoht on:
Wabriku kontor
Jurjewis, Jaama uulitsas
nr. 91.**

1896 l. aauh.
Gestim. põllutöö
f. weite kõb. aaur.
põllu- ja tähtsõ
näit. Tallinnas.

Eduard Riwastik

Jurjewis,
tasku- ja seinakellade kauplus
ning parandamise töötuba,
asutatud Jaanuari kuul 1880 Raatuse nultsas,
on nüüd ilma abitaupluseta

üksi Promenadi nultsas nr. 11,

Thuni mäe ligikal, = apteegi wastu. =

Suur ladu kõiksugu uurmakri kaup

kui ka jalgrattaid ja mitmesugu muusikawärktsid.

Kõiksugu uurmakri töösid ja parandamised saavad sealsamas
korralikult ja võimalikult odawa hinnaga toimetatud.

Promenadi nultsas nr. 11.

Jurjewis, Kaubahoowis nr. 26.

G. Günther'i
enne Martin Böcker'i

wärwi pood Tallinnast,
Jurjewis, kaubahoowis nr. 26,
müüb tingimata kõige odawama hinnaga kõiksugu hääb
lõnga ja kanga wärwitsid, seebikivi, willa kraa-
fisid ja kuulsaid Steiermarki terase wikatid. Maal-
dri wärwitsid kuiwalt ja aururammuga õliga õerutud.
Wärnitsad, lakk, liimi ja pintslisid. Seina- ja
katusepappi wabriku hinnaga.

Jurjewis, Kaubahoowis nr. 26.

pojale kats kõrwahoopi ja ütles: „Kirjutatud on, mis-
guse mõdduga Teie mõddate, sellega peab teile jälle mõd-
detama. Täis raputatud ja kuhjaga mõdt pannakse Teile
rütpe“, ja wiimaste sõnade juures jagas ta talupojale
weel pooltofinat kõrwahoopa. Goosep tuli oma isanda
juure tagasi ja ütles: „Polnud seal suurt asja, armuline
isand, nad seletawad teine teisele üksnes püha kirja.“

Estimene walge inimene. Üks must, neegri-
sugust õpetaja, seletas kord oma kuuljatele, kust walge
inimene on saanud, järgmisel kombel: „Minu wennad:
Teie näete walget meest; tema on liig halb, ta on ära

Liivimaa Seltis. Suur hõbe aauraha.

C. Häck,

enne J. P. Bahrs.

Kasukameister Jurjewis,

Uueturu nult. N 24, Bahrs'i majas,

joowitab auustatud ostjatele oma

meeste- ja naesterahwa kasufate

tagatwara, nõndasama ka käerummusid (muffisid) kraesid ja
mütsisid.

Kõik tema töökonnasje puutuwad tööd toimetatakse hästi ja
kiireste. Kasufad ja kasufanahast asjad wõetakse suwets hoiu alla.

H. Kaplan ja Press,

Jurjewis, Aleksandri nult. nr. 8.

Kõige peenemate ja keskumiste walmi riiete suurem ladu

meesterahwale:

nagu: Suwe, sügise ja talwe
shaket-ülifonnad ja palitod.

Kooliõpetajate, koolipoiste, üli-
õpilaste j. n. e. Ruud, püksid,
mundrid ja palitod.

Kõiksugu määntlid, magadus-
kruud j. n. e. j. n. e.

naisterahwale:

[nagu:

Suwe, sügise- ja watteritid

jaked

watteritid suwe, sügise määnt-
lid, nagu ka:

siidikraed, wihamääntlid,
lastejaked ja määntlid j. n. e.

Iga seltis meesterahwa ja naisterahwa riiete tellimisi
wõetakse wastu ja toimetatakse paraja hinna eest kiireste ja puhtaste.

neetud! Teie eht imestate, kuidas Jumal lubada wõis, et
niisugune inetu inimene sellesse ilusasse ilma ilmus. Mina
tahan Teile ütelda, kuidas see tuli! Kuu, kaua aega
tagasi elaswad neegrid (mustad) Adam ja Ewa ilusas
aias; seal oli peaaegu liialt magusaid jahuseid kartohw-
lid ja wiina. Neil oli kats poega, teise nimi oli Rain,
teise nimi Abel. Rain lõi oma wenna Abeli surnuks
ja peitis enese ära. Siis tuli Jumal taewast ja hüüdis:
„Rain, sa eht arwad, et ma find ei näe, sa wana põesa-
neeger! Tule aga wälja, Rain!“ Rain tuli ka wälja
ja ütles: „Jah, Jssand, siin ma olen, mis sa tahad,
Jssand?“ Jumal küsis: „Kus on sinu wend Abel?“

Öllewabrik „Gambrinus“.

Jurjewis, Smajõe nultisjas nr. 12, 13, 14,
esimeses linnajaus.

Selle wabriku omanik. Hermann Delschlägel, soovitab kõrgeste auustatud ostjatele oma wabrikus valmistatud õlut, mis täieste häa on, nagu:

Pilseneri laageri õlut (heledat),
Berlini laageri õlut (tumemat),
Baieri laageri õlut, (heledat),
Porterit ja mõdu.

Tellimised saavad vastuvõetud üleval nimetatud wabrikus kui ka hr. M. Pauli kaupluses, Jaani nultisjas nr. 18 raatuse tagant. Müügikohad ja tellimiste vastuvõtmine: Kaldanultisjas N° 1, Riia nultisjas N° 72, Tallinna nultisjas N° 47, Maarja nultisjas N° 25, Pihkva nultisjas N° 4.

— B. Koskin. —

Suur nahakauplus, Jurjewis
Kaubahoois nr. 23.

Soovitan oma suurest nahaladust ja päälisnaha teepimise töötoast kõiksugu saabaste ja kingade tarvitust, nagu päälisnahkaid, sääresid, kamasid, päälisid, talla ja juht-nahku, kõiksugu riimaid j. n. e. Üleüldse pean ma kõige lihtsaimast kuni kõige parema nahani oma labas, kõiksuguste wabrikute nahakaupa. Tellimisi kõiksugu lauba pääle toimetatakse puhtalt, usinaste ja odavasti.

Annupakkikult B. Koskin, Jurjewis, Kaubahoois nr. 23.

H. Laakmann'i kuluga väljatulnud wanemad raamatud saavad jällemüüjatele odawa hinna eest müüdud.

Kui ta nõnda lüsis, läks Kain hirmust ja kartusest üle ja üle walgetis. Waadake, wennad see Kain ep oligi esimene walge inimene."

Mis on igawene? Üks Ameerika õpetaja, kes nultisjatel jutlustid pidas, ütles: "Igawene! Kas teie selle sõna tähendusest ka aru saate? Mina ehk waewalt. Igawene tähendab ikka ja ikka ja kannab oma otsas — alati. Kui teie rea armusid üles kirjutate, mis hommitust õhtuni ulatab, ja kui teie nad kõik kokku arwate, siis ei ole teie sellega veel aastate hakuarwu kätte saanud, kui kaua igawene wõtab. Kui miljonid ja miljonid aastad igawesesse on ära kadunud, siis kuluwad miljonid aastad

L. S. Rosenfranz.

Ernst Heffler

Jurjewis, Promenadi nult. nr. 7,

Würst-, weini- ja napsikauplus.

Tubakad, sigarid ja paberossid.

Ölle ja weini korksid

wabriku hinna eest.

Gummi- ja kanepi astjaid

j. n. e., j. n. e.

Wardawu ladu

B. Gens Jurjewis,

Kühni- ja Poe-nultisja nurga peal,
Sturm'i apteeki wastu.

Suurel ja wäikesel wiisil müüdawa ilu-, moe, terakse asjade ja kirjutus materjalide ladu wabriku hinna eest. Säälsamas on saada kõiksugu peeniseid nahkkindad, ka suur liivside ja triikpesu wäljawalik, ka Meh ja Edlich'i knulus pesu odawa hinna eest.

— Rättleppmeister —

C. Süttig,

Dresdeni-Makadeemia tunnistusega,

Jurjewis, Jaani- ja Munga-nult. nurga peal N° 8, wõtab oma peale kõiksugu meeste- ja naestetöösid kindla ja paraja hinna eest; ka leikamise kursused algawad iga kuu hakul meeste- ja naisterahwale. Cestikeelsed leikamiseraamatud meeste- ja naisterahwale on jälle saada. Kõige uuemad leited igatsugu naisterahwa riiete tarwis on saada igal ajal.

tad ära, enne kui igawesest hommitu suurusse (proloosti) aeg kätte jõuab.

Perelonna tüli. Kord wihasas ennast üks kiriku õpetaja Ameerikas, et tema jutlusest nii wähe osa wõeti, ja et tema kirik alati tühi oli; ühel pühapäewal kuulutas ta kantslist, et ta tulewal pühapäewal ühest kõige esimeste perelondade suurest tülisest tahab rääkida. Sargmisel pühapäewal oli kirik puupüsti täis ja õpetaja rääkis muu seas — perelonna tülisest Adama ja Gewa wahel

Karl Krug, Turjewis,

Promenadi nultfas № 9.

Kuld- ja hõbeasjade magasin ja töökoda.

Suur ladu kuld- ja hõbeasju, nagu lina nõunuid, kihiluse- ja laulatuse sõrmused ja kõrwarõngasid ja n. e.

Melhhior- ja Alfenide asju.

Tellimised toimetatakse puhtalt ja maitserikkalt.

H. Laakmann'i juures on järel-
seiswad raamatud saada:

**Onsa Lutteruse igapäewane usu-
õpetus ja kinnitus**, 818 lehekülge. Hind
1 rbl. 60 kop.

Nus Testament, suures trüki, kõwaste
kõidetud. Hind 50 kop.

Slipnulehed ehk 31 rahusõna Jeesuse
suust wäsinutele, kirjutanud õpetaja R. G.
Kallas. Hind 50 kop.

Waimulikud raasufesed. Teine jagu.
Dr. H. Müller'i kirjadest 63 lugemisetükki.
Kirjutanud W. Normann. Hind 20 kop.

Gestirahwa ennemuistised jutud,
326 lehekülge, kirjutanud Fr. H. Kreutzwald.
Hind 1 rbl. 40 kop.

Kõned hobuste kaswatamisest, pida-
nud Soosaare herra M. von Sivers Põltsa-
maa Gesti Põllumeeste Seltsis. Hind 8 kop.

Hoolas lüpsiline, kirjutanud M. Kamp-
mann. Wiljandi Gesti Põllumeeste Seltsi
koosolekul Sürgawere mõisas 12. juunil 1894
peetud kõne. Hind 8 kop.

Печатать разрешается 12 Ноября 1902 г. Юрьевскій полиціаімейстеръ Забѣляевъ.

Trükitud H. Laakmann'i fulu ja kirjadega, Turjewis 1902.

P. N. Besnosow.

Suur

wärtsi- ja wiinakanpluse ladu,

asutatud 1867 aastal,

Turjewis, Hotel Londoni majas,
Barklai platsi juures.

Suures ja weikeses walikus.

Suur wäljawalik: Suhkrut, kohwi, theed,
sinepit, wärtsi, loorberi lehti, loorberi marju, sal-
petrit, pesusoodat, maarjajääd, söögi soodat j. n. e.

Jahu kuulsatest Saratowi ja Wõuna-Wenemaa
westidelt. Riisi, manna, krupid, stearin- ja palm-
küünslaid, seepisid, prowants-, pun- ja põletus õli ja
wafeliini tehnika ja rohu jauks.

— Wendade Nobel'ite ladust —

1^a petroleumi ja 1^a masina õli.

Suur ladu Hispania ja Portugalia
weiniid wendade Hesselink & Co. Arnheim ja Xerez
de la Frontera.

== Wäljawalik ==

lõitsugu tubaku, sigari ja paperossi sortitest. Ma-
horka ja Wafun lõigatud ja pressitud.

j. n. e., j. n. e.

Ruld aauraha.

Suur hõbe aauraha.

Ruld aauraha.

Hõbe aauraha.

J. Arndt'i

**naha- ja luujahu
wabrik,**

Turjewis, Ua = nul. № 4,

ladu Kaubahoowis № 30,

soowitab kõiksugu oma wabrikus walmistatud naha-
fortisid, nagu: Plattnahka, Kaleska- ja lõõtsa-
nahka, musta ja kollast juhti nahka,
pinsoli-, pastla- ja talla-nahka,

kõiksugu naeste ja meesterahwa

kamasfi- ja kinga-päälist,

weesaapa päänahka ja sääri,

masinarihmu Ameerika nahkadest.

 **Parfimiseks saawad kõik-
sugused nahad wastuwõetud.**